
UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 14 15 20 04 022 8

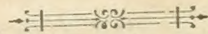
خاطره

— ياخود —

مرآت بروسه

(اثر)

حرمين محترمين پايه‌لولرندن شام‌شريف قاضيسى اسبق السيد حسن تائب افندى

(معارف نظارت جليله‌سنك فى ١٧ ذى‌القعده سنه ٣٢٤ و فى ٢٠ كانون‌اول سنه ٣٢٢ تاريخ)
(و اوچنجى جلدك ٢٨١/٢٢٠١ نومرولى رخصتنامه‌سيله)

(خداوندكار ولايتى مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر)

سنه

١٣٢٣

خاطره

— یاخود —

(مرآت بروسه)

مقدمه

برانسان یشامقده اولدیغی مملکتك حالنه مهماامکن مطلع اولمق مجبوریتنده بولنمسی طبیعیدر . ایشته بو مجبوریت ایجاباتندندرکه شمدی یه قدر برچوق ارباب قلمك منسوب اولدقلری مملکتك حال حاضرده بولندیغی شکل وصورتی معرف اوله‌رق حصوله کتیردکلری آثاره اقتفاءً شمدی ایچنده بولندیغم بروسه شهرینك حاوی اولدیغی محلات آثار قدیمه وتأسیسات خیریه‌سیله بعض مراقد متبرکه واماکنی کوستره سطحیجه براثره‌بیله تصادف اولنه‌مامقده ایدی .

شو صورت (مرآت استانبول) نامیله ترتیب اولنان اثر فوائد کستر مطالعه کذار ناچیزانه‌م اولدیغجه ولوکه عاجزانه اولسون اویله براثرك وجوده کتیرلمسنه مدار تشویق اولوب بناءً علیه بو تشویقات نتیجه‌سی اوله‌رق قاصرانه بو اثرك دخی میدانه چیقمسنه موفقیت حاصل اولدی . شو اثر عاجزانه‌مده تصادف اولنه‌جق خطیاتك دخی نظر عفو وصفح ایله باقیله‌جغی اعتقادنده‌یم .

همان جناب رب منان ولی نعمت بیمنتمز متبوع اعظم واقدسمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینك دور جلیل همایونلرینی احسن ادوار علم وعرفان وعمر واقبال شاهانه‌لرینی مزداد وفراوان بیورسون آمین .

﴿ مبدأ ﴾

شهرك تاريخچه‌سی

« انسان يشامقده اولديغی مملكتك حالنه ولو بر درجه‌يه قدر اولسون مطلع اولمق مجبوريتنده بولنمسی طبيعی » بولنان قاعده‌يه اتباعاً شهرك برنبذه‌جك احوال تاريخيه‌سندن بحث اولنمق ايجاب ايتدی .

(خداوندكار ولايتی) زمان قديمده « بتينا » ، « ميزيا » ، « فريغيا » ناميله اوچ خطه‌يه منقسم ايدی .

« بتينا » — فی الاصل ولايتك شمديكی « بروسه » و « ارطغرل » سنجاقلرينی تشكيل ايدن غرب شمالی قسمندن و « ازمير » سنجاغيله « قسطمونی » ولايتك قسم غربيسندن عبارت اولوب باشلوجه معموره‌لری پروزا « بروسه » نيكيا « ازنيق » هراقله‌يا « اركلی » خاليدكيا « قاضی كوی » شهرلری ايدی بونلردن « بروسه » شهری پك قديم اولوب « بتينا » حكمداری [پروسياس] طرفندن ميلاددن (٢٠٠٠) سنه اول بنا وتأسيس و آنك ناميله تسميه اولنمشدر . بعده روماليلرك يد ضبطنه كچه‌رك روما دولتنك شرق وغرب ايمپراطورلقلرينه آيرلمسی اوزرينه شرقی روما ايمپراطورلغی يعنی قسطنطينيه مقرلغی حصه‌سنه دوشمش نهايت بادئ سلطنت ابد مدت اولان سلطان عثمان غازی حضرتلرينك اواخر سلطنتلرينه مصادف اولان (٧٢٦) تاريخ هجريسنده مخدوملری سلطان اورخان غازی حضرتلری طرفندن فتح وضبط ايله دولت عليهٔ عثمانيه‌يه پای تخت اتخاذ اولنمشدر .

شهر شهير قسطنطينيه پای تخت سلطنت اتخاذ بيورلدقدن صكره « بروسه » شهری سلطان خداوندكار حضرتلرينك نام علويلرينه نسبةً (خداوندكار) تسميه اولنان ولايته مركز اولمش وترقيات كوناكونك ثمره‌سی اوله‌رق بوكونكی مرتبهٔ كمالی بولمشدر .

﴿ شهرك موقع جغرافيسندن برنبذه ﴾

شهر مذكور آناطولينك بيوكلكجه ايكنجی ، لطافتجه برنجی درجه‌ده اولان شهرلرندن اولوب استانبولك (٨٠) وساحل بحرك (٢٠) كيلومتره جنوبنده (٨٢) (٢) (٤٠) عرض شمالی و (٢٧) (٥٨) (٢٨) طول شرقيده كشيش طاغنك شمال غربی اتكنده كائن وكوزل براووه‌يه ناظردر . نفوس موجوده‌سی ١٣١٣ سنه‌سی ايستاتستيقه نظراً (٦٣,٢٦٤) اولوب بونك (٤٨,٠٥٣) ی مسلم (١٥,٢١١) ی غيرمسلمدر . شهر اووه‌نك كنارندن باشلايه‌رق كشيش طاغی اتكنده كيتدكجه كسب ارتفاع ايلديكندن اوزاقدن غايت لطيف برمنظره عرض ايدر . شهرك اوكنده دست قدرتك الطبيعی بدايعندن بری اولان بهشت آسا جسيم براووه‌يه ممتد اولديغی كبی اوست طرفنده‌ده افلاكه سرچكن وذروه‌لری دائمی صورتده قار وبلوطله مستور اولان [كشيش طاغی] بولنور .

بروسه‌نك آقار صولری زياده اولوب بونلر ميانده يكی صو ايله قواق صوبی استانبولك قره‌قولاق وچاملیجه صولرينه معادل اوله‌بيلير . كوش صوبی دخی قواق صوبی قدر لذيذ وخفيفدر . (يكی صو) پك خفيف اولدقدن ماعدا قوی وهاضم اولديغندن كافه‌سنه مرجح طوتلمق لازم كلور . (پيكارباشی) صوبی بونلره نسبتله جزئی آغيرجه ايسه‌ده (كوك دره) نك صوبی آغير اولميوب خصوصيله اوزاق برمسافه‌دن كلديكندن دائما هوالنمش وشربه صالح برحالده بولنمش اولور . آنجق يوللری محافظه‌لی اولمديغندن نظافتنه مطلوب درجه‌ده اعتنا اولنه‌مامقده‌در . بروسه‌نك

داخل وخارجنده (عليشار) ، (آقچاغليان) ، (آلتون اولوق) ، (مفتى) صولرى كبى دها برچوق مياه لذيذ جارى ايسه ده بونلرك آيرى آيرى ذكرندن صرف نظر ايديله رك يالكز شهر مذكورك هانكى طرفندن وهانكى سوقاغندن كچيلسه صو شارلديسنك قولاقدن منقطع اولمديغى نكاشتهٔ صحيفهٔ تقدير واستحسان اولنور .

شهرك اك كوزل ومعمور محله سى (سدباشى) دينيلان محله اولوب اورادن آقان دره نك اوزرنده برقاچ عدد كاركير كوپرى موجوددر . بوكوپريلردن برى واك جسيمى شهرك اك غلبه لك وايشلك نقطه سنى تشكيل ايدر .

درون شهرده جمعاً (١٠,٤٦٨) خانه (١٦٥) جامع ومسجد (٢٧) مدرسه (٣٦) تكيه وزاويه (٦) كليسا (٣) حورا (١٠) اوتل (٤٩) خان (٢٦) حمام (٤١) فابريقه (٣٧) دباغخانه (١٧) بوياخانه (١٠٠) فرون (١٠) اجزاخانه (٣) تياترو (١) اصلاح خانه (١) خسته خانه (١) دارالعجزه (١) عمومى باغچه وبرر رشديهٔ عسكريه وملكيه وبراناث رشديه سى (٦٦) ابتدائيه مكتبى وبرمطبعهٔ ولايت ايله ايكى عدد خصوصى مطبعه وبرر عسكرى وملكئ اعدادى واردر . بونلردن بشقه (٢٦٣) قهوه خانه (٨٠) ميخانه (٢,٩٣٠) دكان ومغازه (٢٩) دكرمن موجوددر . اثر سمت ومحلاته تقسيم اولنديغندن شهرك ابنيهٔ قديمه وعاليه سى بولندقلرى سمت ومحله ده بيان اولنه جقدر .

خداوندكار ـ چكركه ـ وجوارى

(خداوندكار تربهٔ شريفى)

خداوندكار غازى حضرتلرينك (٧٩١) سنه سى شهرشعبانك بشنجى كونى قوصوه محاربهٔ مشهوره سنده شهيداً ارتحال بيورملريله نعش مغفرت نقشلرى بروسه يه نقل اولنه رق چكركه نام محله ده كى جامع شريف وعمارت عامره لرى قارشوسنده كائن تربهٔ محترمه ده دفين خاك عطرناك اولمشدر .

تربهٔ شريفهٔ مذكوره غايت لطيف وبك مزيندر . سكز عدد مرمر ديرك اوزرينه انشا اولنمشدر . درونده غازئ مشاراليهك حربده كيدكلرى زرهلى كوملك يالديزلى وعمامه لى تاج شريفلرى وبراطلاس خرقه ، براوزون ومصنع كليد ومفتاح واداى صلاته حصر ايتدكلرى برعدد جيلان دريسى سجاده تربهٔ شريفه يى زيارته كلان زوار طرفندن آيروجه تكريماً زيارت اولنور .

اشبو تربهٔ محترمه ده غازئ مرحومك درت همشيره سيله بعض ذوات كرامك مقبره لرى موجوددر .

چكركه ناميله معروف اولان ذات شريفده تربهٔ شريفهٔ مذكوره ديوارينه متصل مقبره ده مدفون بولنمش ايسه ده سنك مزارنده يازى يوقدر .

تربه نك لطافت وظرافتى نسبتنده باغچه سى ده غايت لطيف ومزيندر . كوزل برتربه دار اوطه سيله بونك آرقه جهتنده عمومه تنزهكاه اوله رق انشا اولنان نظربا بركوشك واردر . باغچه نك اورته يرنده حيرتبخشا برشادروان موجوداولوب حاوى اولديغى آلتى موصلغك نصفندن صيجاق صو وديكرندن صغوق صو جريان ايتمكده وبورالرى سايه دار ايدن چنار ، سكود آغاجلرى باغچه يه لطافت ديكر ويرمكده در . بومحترم تربه يى زيارته كلان زوارك تأمين استراحتنه خادم باغچه ده برده قهوه جى بولنمقده در . جنتمكان مشاراليهك نام نامئ سلطانيلرينه اضافتله بنا اولنان جامع شريفده تربهٔ شريفه قدر مزين ولطيف اوله رق انشا اولنمش وعصرك ترقئ معماريسى اوراده كوسترلمشدر .

کارگیر اوله‌رق انشا اولنان بو جامع شریف خارق العاده برقاعدهٔ معماری تحتنده یاپلمشدر . برجامع تصور ایدیلکزکه اوزرنده مدرسه‌سی اولسون . شان وعظمت اسلامیه‌یی افلاکه چیقاران متین قبه ایله مناره‌سی بولنسون .
درونده طلبهٔ علوم اولان اشبو مدرسه ایکی کبیر درسخانه ایله اون آلتی حجره‌یی حاویدر . بروسه درسعاملرندن [٭] مکرمتلو خادمی حسن افندی موجود طلبه‌یه تدریس ایله مشغولدر . غازی مرحومک خیراتندن ینه بوجوارده برعمارت موجوددرکه نام عالیلرینی تکریماً یاده اوجواری یکیدن مجبور ایدر .

قاپلیجه‌لر

چکرکه‌ده بولنان خانه‌لرک همان کافه‌سندن صیجاق صو جریان ایدرک بوصورتله اولرده بک چوق حماملر موجود ایسه‌ده عمومی اوله‌رق بویی کوزل سروی ناز ، حسن کوزل ، واسیلر ، چکرکه ، کیجه‌لی ، دلفراح نامارنده یدی عدد ایلیجه موجود اولوب درونلرنده براوفه‌رق حوضلری مصبوط جامکانلری واردر . وخارجاً اوتل ومکمل دائره‌لر بولنوب درسعادت ومحال سائره‌دن کلان مسافرین بورالرده ساکن اولورلر . بوایلیجه‌لر صوینک منبعی اسکی قاپلیجه صویی منبعندن کلور . زیرده ذکر اولنه‌جق بش حمام بوراده چاریک ساعت قدر شهره قریبدر .

اسکی قاپلیجه

چکرکه نام موقع فرحفزاده واقع اولان اشبو قاپلیجه ایچروسنک بناسی قدیم ایسه‌ده جنتمکان « خداوندکار » غازی حضرتلرینک امریله انشا وتأسیس ومؤخراً دخی سلطان ییلدیرم بایزید ولی حضرتلرینک امریله تجدید اولنوب درونده بری بیوک دیکری کوچک ایکی حوض واطرافنده متعدد قورنه‌لر وبیوک برصغوقلغی برچوق بانیو حوضلری اولدیغی کبی خارجنده کبیر جامکان واورته‌سنده بیوک برشادروان ودرونده‌کی اوطه‌لردن بشقه اطرافنده صحرایه ناظر اوطه‌لری دخی موجوددر .
ماء چاریسنک درجه‌سی اوزاقده اولان منبعنده (٣٥ ، ٣٦) درجه‌ده ایسه‌ده حمام مذکورده (٣٤) یچق درجه‌یه تنزل ایدر . اتصالنده نسوانه مخصوص بشقه برعمومی قسمی دخی واردرکه بوکا « آرمودلی » تسمیه اولنور .
خواص طبیعیه‌سی — امراض جلدیه وعلل مفاصله وبطین تعبیر اولنان تجویف معلوم ایله بطین اسفل اطلاق اولنان تجویف دیکرده بولنان کافهٔ آلات واعصابه وبالخاصه رحم وملاصقی بولنان اعضایه عارض اولان امراضه وجهاز اعصاب حجرویه‌نک اختلالندن نشأت ایدن علل عصبیه‌یه نفع وفائده‌سی مجربدر .

یکی قاپلیجه

بروسه شهرینک جهت غربیسنده بولنان وهربری برخاصهٔ طبیعیه‌یه مالک اولمغله شهرتکیر آفاق اولان « یکی قاپلیجه » شهرک معروف [بادملی] مسیره‌سی قربنده اوله‌رق هیئت جسیمهٔ قدیمه‌سی (سلطان سلیمان) خان غازی حضرتلرینک عهد سلطنتلرنده صدر اعظم چغال زاده رستم پاشا مرحوم طرفندن برقاتدها توسیع وانشا ایدلمشدر .
درونده بیوک دیکری کوچک ایکی حوض اولوب صویی ابتدا کوچک حوضه واورادن بیوک حوضه‌دوکیلور . بونک اطرافنده متعدد قورنه‌لر ایله ایکی جهتنده انواع چینی طاشلریله مزین ایکی خلوتی بولنوب صاغ طرفنده‌کی خلوتده (رقان حوضی) تعبیر اولنور برکوچک حوض واردر . خارجنده جسیم صغوقلغی ایله اورته‌سنده‌کی اوفاق فسقیه‌دن

[٭] وفات ایدوب یرینه مکرمتلو حافظ عثمان افندی تعیین اولنمشدر .

ماء بارد فوران ایدر . برطرفنده دخی مستطیل الشکل (آت حوضی) دینیلور برحوض اولوب امراض جلدیه یه مبتلا اولان حیواناتی بونده ییقارلر وجوارنده برکیر جامکانی و آنك اورته سنده بربیوك شادروانی واووه یه ناظر متعدد اوطه لری وبوکره مجدداً انشا ایدیلان بردائرهٔ مخصوصه سی واردر . صوبی (٣٤) بچق درجه ده در .

خواص طبیعه سی — مذکور قاپلیجه صوینك خواص طبیعه سی [٭] شووجهله درکه داخلاً آز مقدارده استعمال اولندیغی صورتده آلات هضمده تکون ایدن حموضتی ازاله و بلغمی ترفیق دم واخلاط سائره نك عفونت وکیفیات ردیه سنی کبد وطحال وسائر آلات معدویه نك رطوبتنی تزییدایتمه‌کله آنلرده وقوعه کلان سده وتحجراتی تفتیح وتحلیل ایدر . کذا بوبرکارده ومثانه ده تکون ایدن اوفاق طاشلری پارچه لدقدن بشقه یکیدن تکوننه مانع اولور . بوقاپلیجه صوینك علل جلدیه یه دخی نفع وفائده سی واردر .

﴿ قاینارجه ﴾

بوایلیجه نسوانه مخصوص اولوب یکی قاپلیجه نك جانب شرقیسنده وبادملی باغچه نك ذیلنده واقعدر . مذکور قاپلیجه نك ابنیه سی مقدما غایت طار ایکن بوکره فوقانی وتحتانی متعدد اوطه لر انشاسیله توسیع ایدلمشدر . درونده بیوجك برحوض بولنوب صوبی یکی قاپلیجه نك صوبی منبعندن کلمکله خاصهٔ طبیعه سی یکی قاپلیجه صوینك عینیدر .

﴿ قره مصطفی ﴾

بوقاپلیجه یکی قاپلیجه نك ذیلنده ومدانیه جاده سی اوزرنده اولوب بناسی قدیمدر . فقط جامکان ومشتملات سائره سی مظنهٔ کرامدن « قره مصطفی » اسمنده برذات ستوده سمات طرفنده علاوةً یاپدیرلمشدر . درونده کوچك وشکل مستطیل اوزره برحوض وجوارنده ایکی عدد قورنه سی واورته سنده برآرشون قطرنده مدور دیکر برحوض وخارجاً جامکانك اورته سنده برشادروان ایله فوقانی وتحتانی متعدد اوطه لری شاملدر . صوبی غایت لطیف وبراق (٣٣ ، ٣٤) درجه لرده در .

خواص طبیعه سی — ریح طیار وذات الجنب مذمنه وسکر ونقریس وقولنج علتلرینه واحشاء بطنیه نك نسجلرنده وکرك افعالنده ظهور ایدن فساد وتغیرکه سببی زوائد لحمیه نك تنبتندندر . بونده ده فائده سی مجربدر .

﴿ بیوك کوکرتلی ﴾

اشبو ایلیجه بادملی باغچه نك جانب غربیسنده اولوب ایچروسنك بناسی قدیم ایسه ده جامکانی جنتمکان (خداوندکار) غازی حضرتلری طرفندن مجدداً انشا ایتدیرلمشدر . درونده برکوچك حوض و قورنه لری « ترله دن » تعبیر اولنور برکوچك خلوت ایله طیشاروسنده صغوقلغی و آنك خارجنده اورته سی شادروانلی برجامکانی واتصالنده صحرایه ناظر فوقانی بردائره موجوددر . اشبو ایلیجه نك صوبی (٣٥) درجه ده در .

خواص طبیعه سی — باصور وعلل رحمه وسطح جلدده حاصل اولان تغیرات یعنی چیچك وقزامق وسائر خرده چبانلر سببیله معده وامعائی تخریشات مذمنه سنه وکذا پك چوق جیوه لی ادویه استعمالندن ویاخود افراط عیش

[٭] کرك بوقاپلیجه نك وکرك دیکر قاپلیجه لرك خاصهٔ طبیعه لری حقنده ویریلان معلومات وترجمهٔ حالی آتیاً ذکرو بیان اولنان موسیو « برنار » نام حکیم حاذقك (بنده بروس) نام رساله سندن علی وتیرة الاجمال اقتباس اولنمشدر .

ونوشدن وصیجاق اطعمه اکل وتناوانه مداومتدن حادث اولمش اولان عفونت معده والتهاب وامعا وکبد وطحال وفرنکی وتقریس علتلریله علل جلدیه یه نافعدر .

﴿ کوچك کوکرتلی ﴾

مذکور ایلیجه ذکر اولنان بیوك کوکرتلینك اتصالنده بولنوب کافهٔ مشتملاتی آکا مشابه ایسه ده هیئتی آندن کوچکدر . صولری برمنبعدن جریان ایدر . بونك اطرافنده متعدد اوطه لری حاوی دائره لری بولنوب کلان مسافرلر بو اوطه لرده ساکن اولورلر . بونك دخی بناسی قدیم اولمغله (سلطان بایزید ولی) حضرتلرینك مخدومه مکرمه لری (شهزاده عبداه) حضرتلرینك کریمهٔ محترمه لری طرفندن اعمار وتوسیع ایتدیرلمشدر .

خواص طبیعیه سی — اشبو قاپلیجه نك صوینی بالاده خواص طبیعیه سی تعداد اولنان بیوك کوکرتلی صویندکی خصه لرك اکثریسنی حائز ولاسیما مداولهٔ ذهن واعمال فکر ویاخود حزن وکدر وانهماك ذوق وصفا سببلریله بروقت قوای بدنیه سنه پیری عارض اولانلره نافعدر .

﴿ قاپلیجه صولرینك صورت استعمالی حقنده معلومات مختصره ﴾

والد ماجد کثیر المحامد حضرت تاجداری جنتمکان (عبدالمجید) خان غازی حضرتلرینك عهد سلطنتلرنده بش سنه قدر مکتب طبیهٔ شاهانه معلم اوللکنده بولنمش اولان متوفی موسیو « برنار »ك برای تداوی بروسه ده بولندیغی زمان مذکور قاپلیجه لرك خواص ومنافع وکیفیات استعماله دائر بالذات تجربه ایله فرانسزجه اوله رق تألیف ایتمش اولدیغی اثرندن تنقیداً اقتباس اولنمشدر . قاپلیجه صولرینك استعمالی حقنده کی اصول بانیو ویاخود عادتا دوکنمك طریقلرینه منحصر اولوب دیکر کونا استعمال اولنماملیدر . اشبو قاپلیجه صولرینك حرارت طبیعیه لری «٣٤» درجه ده اولمغله «٢٨» درجه یه تنزیل ایلمك لازمه دندر . حالبوکه بو دقیقه یه اکثر کیمسه لر طرفندن دقت اولنمیوب قاپلیجه صولرینی حددن زیاده تبرید ایدرلر ایسه پك خطادر . چونکه صولرك بو صورتله تبریدنده میاه معدنیه نك حاوی اولدیغی مواد هوائیهٔ طیاره سی تبخر ایده جکندن اك مهم ومعتنا اولان خاصهٔ قویه سی محو وزائل اولمش اولور . ایمدی میاه مذکوره نك تأثیرات نافعه سنی مشاهده ایتمك ایستیانلر بربیوك فوچی یه مقدار کافی قاپلیجه صوینی وضع و آغزینی صورت مکمله ده سد ایله حفظ وقاپلیجه یه کیرمك آرزو اولندقده اشبو ماء محفوظدن برمقدار ضم ایدرك بروجه مذکور «٢٨» درجه حرارتنه تنزیل ایله بعده دخول استعمال ایلدکاری حالده میاه معدنیه نك اجزای ثابته واجزای طیاره سی مضبوط ومحفوظ قاله جغندن نفع وتأثیری مشاهده اولنور . شو قدرکه بو اصولك اجراسی مشکلجه ایسه ده خانه حماملرنده ویاخود خصوصی اوله رق قاپلیجه لرده استعمالی ازهر جهت انفع واولادر . زیرا بو اصولی اجرا ایده جك آدم صیجاق محلده بولنه جغندن صغوق آلمقدن محفوظ قالور . ثانیاً : بالاده ذکر وبیان اولندیغی وجهله قاپلیجه لرك صولرینه مخصوص اولان مواد هوائیه وحرارت طبیعیه سی محفوظ محل سببیله زائل اولمیه جغندن جلده وتنفس طریقیله حنجره یه ونفس رئه یه آهسته آهسته تأثیر ایدوب اعضاء مذکوره اشبو مواد حیات بخشادن بغایت منفعتیاب اولور . معهذا کوز وقولاق خسته لقلرنده قاپلیجه صوینی استعمال ایدلمك ایجاب ایله بونك ایچونده آتیاً ذکر اوله جق تدابیره مراجعت ایلمك لازمدر . شویله که : علل مذکوره ایله معلول اولانلر تحمل ایده بیله جکلری درجه ده کوزلرینی ویاخود قولاقلرینی آچیق طوتوب باشلرینی برقاچ دفعه صویه غطس ایلملری

وانصاب يعنى آقيتمق صورتنده استعمالى ايجاب ايلدكده بو صورتك اجراسى ده براز مشكلجه ايسه ده دليك برقووه وياخود موصلقلى بر كوكم تدارك وحمام درونده ايستنديكى قدر يوكسكلكده بر محله تعليق واستعمالى حالنده ده مطلوب حاصل اولور . برده قاپليجه صولرينك بويله يعنى انصاب طريقيله استعمالى حالنده دفعهٔ اوليده درت بش دقيقه يى تجاوز ايتاملك وصوكره لرى بالتدريج اون بش دقيقه يه قدر ابلاغ ايلمك شرطدر . صاحب رساله موسيو « برنار » اشبو تجارب فنيه سنى بسط وتمهيد ايلدكدن صكره يكى قاپليجه وكوكرتلى صولرينك داخلاً وچكركه قاپليجه لرى صوينك خارجاً استعمالى حقنده علل مذكوره ايچون پك زياده فائده ومحسناتى اولديغنى دخى بيان ايلمشدر .

جنتمكان چلبى سلطان محمد خان حضرتلرينك مخدوم مفخملرى اولان غازى سلطان مراد خان ثانى حضرتلرى « ٨٥٥ » سنه سى محرمنك بشنجى كونى ادرنه ده عازم كلشنسراى رحمت اولوب بروسه ده كى جامع شريفلرى اتصالنده قبه سنك اوزرى آچيق تربهٔ مخصوصه لرينه نقل ودفن اولنمشلردر . اشبو تربهٔ مباركه حريمنده سلطان جم حضرتلرينك غايت مزين تربه لرى ايله قرال قزى ، كل روح سلطان حضراتى كبى شهزادكان ذيشانك متعدد ومكلف تربهٔ شريفه لرى ويانده مدرسه وعمارت عامره لرى واردر . جامع شريف غايت مزين ودلنشين بر طرز معماريده انشا اولنمشدر . قپوسنك اوزرنده آلتون خط ايله بسملهٔ شريف شو :

[امر بناء هذه العمارت الشريفة المباركه سلطان العرب والعجم ظل الله فى العالم السلطان ابن السلطان السلطان ثانى محمد بايزيد خان خلد الله ملكه فى شهر رجب سنه ٨٢٨ وواقع اتمامها فى شهر محرم الحرام سنه ٨٣٠] عباره يازلمشدر .

تربهٔ شريفه جامع شريفك شرق جهتنده تربهٔ مذكوره يه كيديله جك اولان بيوك قپودن كيرلدكده جهت يمين ويسارده موقتخانه وتربه دار اوطه لرى ، بونى متعاقب بريول ــ اطرافى كللر چيچكلر ايله مملو ــ بيوك باغچه اوته ده بروده فرح آلود دلنشين تربه لر موجوددر . باغچه ده كى كللرك چيچكلرك فرحفزا قوقولرى موجود بيوك چنار اغاجلرينك روزكارلر يله يكديكرلريله ، يقينلرنده كى تربه ديوارلريله كوكلك تماسندن حصوله كلان حزن آلود صدالر اوراده كى بر زائرى عالم انديشدن بر ده دار ايتديكى كبى مقبره لرده كى ارواحى تكريماً زيارته مجبور اولور . باغچه ده كوچك حوضلرده موجوددر .

يوقاريده كى تعريف اولنان يولى تعقيبده الذاول مصادف اولان تربهٔ شريفه سلطان مشار اليهك تربهٔ شريفه لريدر . قپودن ايچرو كيرلدكده درت مرمر ديركك اوزرينك اورته سى آچيق قبه يرينه تل قفس اولديغى نظر حيرته چارپار . مرمر دوشه لى اولان بو تربه نك اورته سنده ينه مرمردن معمول واوستى آچيق صندوقه در حال نظر حيرته كنديني جلب ايدر باشى اوجنده كى تاج سعادتلرى آلتنه تعليق اولنان شو : [جنتمكان سلطان خان ثانى ابن السلطان چلبى محمد خان حضرتلرى]

تاريخ ولادت	جلوس همايونلرى	ارتحاللرى	مدت سلطنتلرى	مدت عمرلرى
٨٠٦	٨٢٤	٨٥٥	٣١	٤٩

لوحه دن سلطان مشار اليهك بوراده دفين خاك عطرناك اولديغى واضحاً عيان اولور . درون تربه ده مقبره نك باش طرفنده اوزون بر رحله اوزرنده اجزاى شريفه وديكر رحله لرده اوچ عدد بيوك يازمه مصحف شريف موجود وبر قيمتدار آويزه معلقدر . سلطان مشار اليهك برى كوندلك ديكرى ايام رسميه ده سر سعادتلرينه اكسابيورمش

اولدقلری ایکی عدد آلتون تاج شریفلریله مشبن یمك سفرهلری و برده آچهتختهسی تکریماً زیارت اولنور . تربهنك قپوسی اوزرندهکی مرمر طاش اوزرینه آلتون خط ایله بسملهٔ شریف بعده شو :

[الحمدلله المتوحد بالبقاء المنزه عن الزوال والصلوة علی من ارسله بالحنیفة البیضاء و آله واصحابه الکرام امابعد فقد انتقل العاهل الکبیر الی دار السرور ومن منزل الفناء والشرح الی محفل البقاء والفلاح سلالة سلاطین الدهر ملك البر والبحر سلطان المجاهدین ملجاء الفقراء والمساکن فخر السلاطین العثمانیه المخصوص بعنایات الملك المنان السلطان ابن السلطان السلطان محمد ابن السلطان بایزید خن نورالله تعالی قبره وافرغ علیه شیآئب الرضوان فی غره محرم الحرام سنه ٨٥٥] عباره یازلمشدر .

مذکور تربهٔ شریف درونده سلطان مشار الیه مرقدینك آیاق طرفندهکی قپودن کرلدکده بر دیکر قبه‌لی تربهٔ شریف درونده درت عدد صندوقه بولنوب شهزادکان حضراتی ایله دیکر صندوقهدهده اناثدن بری مدفوندر .

تاریخی ٨٤٦ و ٨٥٥

تربهٔ شریفك طیش قپوسی قارشوسنده ــ شهر جهتنده ــ کیکلی وزیر تربه و مدرسه‌سی موجود اولوب والیٔ اسبق منیر پاشا زماننده مجدداً تعمیر ایدلمشدر . بو جوارده بحری دده تکیه‌سی ــ مؤخراً شارلی زاده تکیه‌سی معروفدر ــ موجود اولوب مرور زمانله خرابه یوز طوتمش ایکن بو کره الیوم پوست نشینی بولنان شیخ توفیق افندی طرفندن مجدداً اعمار واحیا ایدیلوب بر طرز دلنشینه افراغ ایدلمشدر . درکاه مذکورك حوالیسنده مدفون اولان ذواتدن برینك سنك مزاری :

[مرحوم جنتمکان حکمتی زاده خلفالرندن شارلی زاده شیخ محمد افندی سنه ١٢٤١]

بر دیکر مقبره بحری ددهنك قبر شریفلری اولوب سنك مزاری اوقونمز بر حاله کلمشدر . بو ذاتك حالندن بر نبذه [بولدیری زاده تاریخنده کورلمشدر] مرحوم مشار الیه بروسه‌نك مرادیه محله‌سندن اولوب ادرنه‌ده نشو ونما وتاج ادهمی ایله جلوه‌نما « قوغه‌جی دده » زاویه‌سنده سجاده‌نشین اولهرق بولنمش بعده بروسه‌یه سیاحت ایتمش ٩٣٤ ده ارتحال دار بقا ایدوب اشبو تکیه‌ده دفن اولنمشدر . کندوسنك کرامات باهره‌سندن بری بر کون لحیهٔ شریفنی تراش ایتمش اولمسنه بناءً اهالیٔ محله اوزرینه هجوم ایدرك حاکم الوقته کتورمکه ابرام ایدرلر . محل مذکوره وصوللرنده عزیز مومی الیه جماعته خطاب ایدوب « بکا نیچون اطالهٔ لسان ایدرسکز » دیدکده نیچون صقالنی تراش ایدوب ضلالته کیررسك دیو جواب ویردلر عزیز مشار الیه همان اللریله یوزینی مسح ایدوب « بم یوزمده صقال بوقیدر » دیه‌رك النی یوزندن چکمسیله اومبارك بیاض صقاللری ظاهر اولنجه جملهً « استغفرالله » دیه‌رك ید مبارکارینی اوپوب طاغیلمشلردر . عزیز مشار الیهی خیالی چلبی زیارته کلوب بیت آتی بی سویلمشدر .

جهان آرا جهان ایچره‌در آرایی بیلمزلر شوماهیلر که دریا ایچره‌در دریایی بیلمزلر

﴿ مرکبجی محله‌سی ﴾

یوقریده ذکر ایدیلان « کیکلی تربه‌سی ومدرسه‌سی » قارشیسنده مرتفع بر محلده مرکبجی جامع شریف موجوددر .

﴿ قاپلیجه قپوسی محله‌سی ﴾

اسکی سرای جاده‌سی اوزرنده بر مسجد شریف موجود اولوب سوقاق اوزری ولان جبهه‌سنده [قزغانی مرحوم عبداللطیف تاریخ سنك ١٣٠٧] عباره یازیلیدر .

بودیلره‌ایتان جاده‌سی اوزرنده‌کی دکرمن شایان تذکاردر . کارگیر وله‌رق انشا اولنان بودکرمن ایکی قات اولوب تقریباً « ٤٠ » متره نصف قطرنده (جیلنبوس) دره‌سنك برمقدار صویله متحرك غایت جسیم برچرخی واردر . درونده‌کی دیشلی چرخلر ودها سائر آلات همان داخل ولایتده‌کی دکرمنلرك هیچ برنده یوق کبیدر . کیجه‌وکوندوز ایشلیان بودکرمنك محصولاتی اوندر . بوکبیر دقیق دکرمنی شایان تذکار اولدیغی درجه‌ده شایان تماشادر .

بوجوارده دها برچوق محله‌لر موجود ایسه‌ده هپسنك ذکرندن صرف نظر ایدلمشدر . یالکز شهرك فابریقه‌لرینك همان اکثریسی بوجهتده بولندیغی ایچون فابریقه‌لر حقنده بعض معلومات اعطاسی ضروری کورلدی .

﴿ فابریقه‌لر ﴾

معلوم اولدیغی اوزره بروسه‌ده صنایع محلیه‌نك باشلوجه‌سی ایپك بوجکی یتشدیروب ایپك قوزه‌سی چیقارمق وایپکدن انواع اقمشه و آبانی ، مندیل ، بروجك وکفیه کبی برطاقم منسوجات اعمال ایتمکدر . پاموقدن دخی ال حولیسی وحمام طاقملری و فوطه‌لر طوقنیور سه‌ده ایپلکی یرلی اولمیوب آوروپادن جلب اولنمقده‌در . شهرده قوزه وایپك اعمال ایتمك اوزره ٤١ بخار ایله متحرك فابریقه موجود اولوب یومیه « ٤٠٠٠ » کیلو قوزه‌یی ایپکه تحویل ایدر . برقیه ایپك بش کیلو قوزه‌دن حاصل اولدیغنه کوره مذکور فابریقه‌لر کونده « ١,٠٠٠ » ویورطی وسائر تعطیل کونلری نظر اعتباره آلندیغی حالده سنه‌ده « ٢٤٠,٠٠٠ » قیه ایپك استحصال ایدر . هرفابریقه‌ده منجینقی مقدارینه کوره « ٦٠-١٠٠ » قدر ایشجی بولنمق اوزره مجموعنده « ٣,١٥٠ » عمله چالشمقده‌درکه بونلر هفته‌ده حساب وسطی اوزره « ٦٢,٥٠٠ » غروش قدر برمبلغ توزیع اولنور . اشبو ایشجیلرك کافه‌سی شهرلی وکویلی قیزوقادینلر اولوب یومیه‌لری مهارت واستعدادلرینه کوره متفاوت اولدیغی کبی موسم ومحصوله نظراً « ٣ ، ٦ » غروش بیننده تموج ایدر . بروسه‌نك مشهور فلاطور حریرندن ٣١٠ سنه‌سنده « ١٥٨,٦١٤ » ٣١١ سنه‌سنده « ١٨٠,١٢٣ » ٣١٢ ده « ٢٢٢,٢٤٣ » کیلو اخراجات وقوعبولمشدرکه اشبو سنه‌لرك وسطیسنه نظراً سنوی « ١٨٦,٩٩٣ » کیلو اعلاماشینه ایپکی آوروپایه نقل واخراج اولنمقده‌در .

شهر اهالیسی دیکر صنعتلرله دخی مشغول ایسه‌ده یکانه منبع ثروت وتجارتلری ایپك منسوجاتیله پاموق حولیلری نسج واعماله منحصر کبی اولدیغندن عصر جهانقیمت حضرت حمیدیده هرفنك هرصنعتك باب ترقیلرینك آچیق بولندیغی کوره‌رك هرشیدن مقدم محصولاتك ترقیسیله پاموق منسوجاتنه مقتضی تیره‌وایپلك محلنده استحصالنه صرف غیرت ایتمك لازم کلدیکنی بیلملری لازم اولدیغی درجه‌ده الزمدر . فابریقه‌لر حقنده بیان اولنان بوقدرجق معلومات کافی کوریله‌رك شوصحیفه‌یی‌ده شهرك مسیره‌لرندن بعض معلومات اعطاسنی فکر چاکریجه مناسب کوردم .

﴿ بروسه‌نك مسیره‌لری ﴾

بروسه‌نك مسیره‌لری نادر الامثال اولوب اکثریسی کشیش طاغی اتکنده جریان ایدن برطاقم میاه لذیذه‌نك منابعنی حاویدر . ازجمله « قزیلجق دیی » « آلچاغلیان » نام مسیره‌لرك لطافت آب هواسی قابل توصیف اولمدیغی کبی « حسام الدین » « مسلم کوشکی » نام موقعلرله « تفرج » دینیلان محل و « ایشقلر » تپه‌سی حقیقةً نشاط آور بر منظرهٔ لطافتپرایه مالکدرلر .

بونلردن ماعدا مدانیه طریقی اوزرنده شهردن یارم ساعت مسافه‌ده کائن « عجملر » نام موقع بالخاصه بهار موسمنده

بروسه‌نك كوزل مسيره‌لرندن بريدر . شهردن اوراية‌قدر ممتد اولان يولك هرايكي طرفي صيق صيق قواق وسكود وتوت آغاجلريله مستور ومزين اولديغي كبي محل مذكورده متعدد حوض وشادروانلري حاوي اولدقجه منتظم بر باغچه ايله برقصر دلارا موجوددر . موقع مذكورده برده شمندوفر استاسيوني بولنمق مناسبتيله بهار وياز موسملرنده بعض يولجيلر بورادن استقبال اولنور . « چكيد » موقعي دخي بروسه‌نك من القديم معروف اولان مسيره‌لرندن جوارنده جريان ايدن نهردن نفيس بالقلر صيد اولنور . مقدما مدانيه‌يه آمدوشد ايدن لاندون وكورولك عربه‌لري بورايه مواصلتلرنده براي استراحت برمدت توقف ايتديكندن كرك بونلرله وكرك براي تنزه صورت مخصوصه‌ده بروسه ومدانيه‌دن كلانلرله مالامال اولان چكيد موقعي شمندوفرك تأسيسيله شوسه‌نك اهميتدن دوشمسي اوزرينه رغبت قديمه‌سني غائب ايتمشدر . « آتيجيلر » وياخود « ويس القراني » تعبير اولنان مقام ومسيره دخي شهرك شرق شمالي جهتنده وكمليك طريقي اوزرنده غايت كنيش وفرحفزا اولوب بعض ايام مخصوصه‌ده برخيلي خلقك تجمعكاهي اولمق اعتباريله بروسه‌نك « كاغدخانه » سي مثابه‌سنده‌در . بروسه‌نك دها خيلي تنزهكاهلري وارايسه‌ده موقع طبيعيسنك لطافتي سايه‌سنده هر بري شايان تماشا وهر نقطه‌سي بر سيرانكاه بي همتا اولديغندن يكان يكان تعداد وتفصيلنه لزوم كورولمدي . مع مافيه بروسه‌نك مدار شهرتي اولان ــ يوقاريده مفصلاً بيان ايديلان ــ قاپليجه‌لري ده بوسرلوحه تحتنده تكرار ايتمكدن كنديمي آلامدم .

حصار وجواري

ارطغرل غازي حضرتلري صلبندن ٦٥٦ سنهٔ هجريه‌سنده تولدايله ٦٩٩ سنه‌سي جماديالاولنك دردنجي كوني بالاستقلال جالس تخت سلطنت اولوب ٧٢٦ سنه‌سي شهر رمضاننك يكرمي برنجي كوني ارتحال دار بقا ايدن غازي سلطان عثمان خان حضرتلرينك جسد مباركلري « عثمانجق » ناميله مشتهر باغچهٔ دلارانك صول جهتنده بولنان تربهٔ محترمه‌ده مخدوم معالي موسوملري غازي سلطان اورخان خان حضرتلري ٦٨٠ سنه‌سنده تولد ٧٢٦ سنه‌سي شهر رمضاننده جالس سرير سلطنت اولوب ٧٦١ ده وقوع ارتحاللريله صاغ جهتنده‌كي تربه‌ده مدفوندر .

مذكور باغچه‌نك اطرافي پارمقلق ايله محدوددر . طرفنده ايكي عدد شادرواني حاوي قپودن كيريلوب يول تعقيب اولنورسه ايكي اوچ بصامقلي برمرديونله مزين اولان باغچه‌يه چيقيلور . بومرديونك طرفنده كذا برر اوفق دائمي آقار صو حوضلي برچشمه موجوددر . يول تعقيب اولندقده بيوك آغاجلري كوزل چيچكلريله برمنظرهٔ دلنشين عرض ايدن باغچه‌نك صاغ جهتنده فسقيه‌لي اطرافي دمير پارمقلقلي جسيم برشادروان مشاهده اولنور . براز دها ايلروده ساعت ــ يانغين قله‌سي دلربا منظرهٔ معماريسيله نظره چارپار . بونك اطرافي ميدانلق اولوب بوميدانده ايام مباركه‌يي ، ازمان مقدسه‌يي اخبار ايدن آغزدن طوله عتيق درت عدد طوپ موجوددر . بورادن بروسه شهري بتون منظرهٔ لطيفيله نظري اوخشار . صمانلي طاغلرينه قدر ممتد اولان اووه‌نك فرحفزا منظره‌سي ده قلوبه انشراح ويرر . قله‌نك صول جهتنده برده مدرسه موجوددر . تربهٔ شريفهٔ عثمان غازي‌يه جامكانلي قپودن دخولده ايچ قپونك اوزرنده‌كي طاشده محكوك تاريخ :

مفخر عثمانيان ظل الله العالمين — حضرت عبدالعزيز اول پادشاه بحر وبر
سايه‌سنده اولدي هپ معمور ملك دولتي — مقدميله بوله‌لي جاي خلافت زيب وفر

جدپاکی حضرت عثمان غازی تربه‌سین قیلدی احیا پادیروب اول شاه فاروق السیر
نامنه پاپوب نشان قبرینه تعلیق ایلدی هیچ میسر اولمدی بر شاهه بالا اثر
روضهٔ جنتده یارب جدینی قلدقجه خرام اوله تخت سلطنت اول شاه ذیشانه مقر
مهملندن چاکری نورس دیدی تاریخنی تربهٔ عثمان غازی اولدی پرنور سرتاسر

صندوقهٔ مشارالیهك مواجهه‌سنده تعلیق خط ایله معلق لوحه :

بو نشانی حضرت عثمان غازی نامنه نجل خان عبدالعزیز ایجاد و تأسیس ایلدی
وضع و تعلیق ایلیوب کندی الیله قبرینه شان روح جدینی اعلا و تقدیس ایلدی

برنجی نشان ذیشان عثمانی صندوقه مواجهه‌سی اوزرنده معلقدر . صرمه ایله ــ ثلث ــ یازیلی مواجههٔ صندوقهٔ مشارالیهده شو عباره یازلمشدر .

[مطلع شموس خلافت ملمع انوار جد سلطنت اجداد سلاطین همایون عنوان بانی یکانی تختگاه شوکت نشان السلطان غازی ابوالفتوحات والمغازی عثمان خان اسکنه الله تعالی بحبوحته جنان حضرتلری]

ولادت	ظهور	مدت سلطنت	مدت عمر	وفاتی
٦٥٦	٦٩٩	٢٧	٦٩	٧٢٦

دیکر جهتده جمله قپوسی مواجهه‌سنده‌کی مقبره‌ده شهزاده علاءالدین :

درون تربه‌ده دها اون عدد صندوقه موجود ایسه‌ده اوزرلرنده لوحه یوقدر . تربهٔ شریفه خارجنده ــ شرق جهتنده ــ سنك مزارلری مجلا مرمرلردن معمول طقوز عدد مقبره موجود اولوب اوزرلرنده تاریخه عائد بر شی یوقدر . دیکر تربه‌ده بروسه فاتحی اورخن غازی حضرتلری مدفوندر . مقبرهٔ محترمه‌لری صندوقه‌سی اوزرنده‌کی لوحه :

﴿ جنتمکان سلطان اورخان غازی ابن السلطان عثمان غازی حضرتلری ﴾

تاریخ ولادتلری	جلوس همایونلری	ارتحاللری	مدت سلطنتلری	مدت عمرلری
٦٨٠	٧٢٦	٧٦١	٣٥	٨١

مشارالیهك صندوقه‌سی مواجهه‌سنده « صرمه » قالین ثلث خط ایله اشبو حدیث شریف یازیلیدر .

﴿ شفاعتی لاهل الکبائر من امتی ﴾

جهت یمین و یسارنده‌کی مقبره‌لرده شو :

شهزاده قورقود ابن السلطان بایزید ولی خان — قاسم چلبی ابن السلطان اورخان غازی
تاریخ ارتحاللری ٩١٨ — تاریخ ارتحاللری ..

غازیٔ مشارالیهك تربه‌سی دروننده اون درت دها مقبره موجود ایسه‌ده اوزرلرنده لوحه یوقدر . اشو هر ایکی تربهٔ محترمه صوك درجه مزین و دلربادر . بونی توصیف اودرجه‌ده خارج اقتداردر . سلطان اورخان غازی تربهٔ شریفه‌لری دیواری اتصالنده ــ شرقده ــ هند شهزاده‌لرندن اولدیغی روایت اولنان تیمور پار مقلقلی بر مقبره‌نك طاشی :

﴿ هو الخلاق الباقی ﴾

[قال النبی صل الله تعالی علیه وسلم من مات غریباً فقد مات شهیداً صدق رسول الله]

شهادت جامع شريفى

سلطان اورخان وعثمان غازى حضرتلرى تربهٔ منورهلرى ايلريسنده ودبوى همايون قارشوسنده كائن « شهادت » جامع شريفى جنتمكان سلطان « خداوندكار » غازى عقارات عامرهلرندن اولهرق مرحوم بروسه والى اسبق محمود جلال الدين پاشا زماننده مجدداً انشا اولنوب غازى شهيد مشار اليهك نام نامى همايونلرينك تكريم يادينه وروح مباركلرينك شادينه وسيلهٔ جميله اولمشدر . بو جامع شريف عصر ترقيات حصر حضرت سلطان حميد خانك فن معماريدهكى درجهٔ ترقيسنده اثباته دلنشين بر منظره عرض ايله كوكس كرمكدهدر .

مبرات جليلهٔ جناب جهانبانيدن اشبو جامع شريف ايچون طرف اشرف حضرت خلافتپناهيدن صندوقه وپوشيده سيله اهدا بيورلان لحيهٔ سعادت وضع موقع احترام ايدلمشدر . سنه ١٣١٣

خاصه رديف بروسه فرقهٔ عسكريهسى دائرهسى

مذكور دائرهدن بشقه جهت يمينندهبر ديكر دائره دها ايلريده اوويه ناظر فريق وقوماندان پاشالر حضراتنه تخصيص قلنان ديكر بر كوزل دائره بروسه رديف فرقهٔ عسكريهسى دائرهسنى تشكيل ايدر . اشبو دائره بو كره مجدداً تعمير اولنهرق سايهٔ معدلتوايهٔ جناب تاجداريده بر طرز دلنشينه افراغ ، اساحه واشياى ميريه افواد ناريهنك حسن محافظهسى ايچون اوزلرى پراطورلى دبويلر انشا ايدلمشدر . دائرهٔ مذكوره جسيم بر تعليمخانه ميدانى حاوى وصمانلى طاغلرينه منتهى اوويه ناظر مرتفع محلده كائندر .

حميدى صنايع مكتبى

سايهٔ قدرتوايهٔ حضرت پادشاهيده بو كره مجدداً تعمير وانشا واصلاح ايديلان بو مكتب عصر ترقيات جهانقيمت تاجدار اعظمىيه بر نمونهٔ مثالدر . بو خصوصدهكى امل ومرحمت همايونلرى بر چوق بيكس اطفالك تأمين معيشت واستقباللرى ايچون صنايعك هر شعبهسندن آنلرى آكاه ايدرك ملك همايونلرنده اهل صنعت وهنر بولندرمقدر . شرفصدور بيوريلان ارادهٔ سنيهٔ جناب ظل اللهى ايله بو امل حصول بولدى . اولاد مملكت مسرور اولدى . بوكا مقابل هر بر فداكارلق اختيار اولنوب اهل صنعت معلملر بولنهرق ترقىٔ صنايعه چاليشلمقده وايفاى فريضهٔ محمدت وشكران اولنمقدهدر .

نورستكان ملكك بونلره نعمت تاجداريدن بر آن غافل بولنميوب ترقيات صناعيهيه سعيلرى صنايعك هر شعبهسنده — خصوصيله موسيقهده — جزئى بر زمان ظرفندهكى ترقيلرى عالمى حيرتده براقمقده وعثمانليلرك ترقىيه اولان ميل وطبيعت فطريهلرينى اثبات ايتمكدهدر . يوزه قريب شاكردان بولنمقده وهفتهده بر دفعه [جمعه كونلرى] اذينلى براقيلهرق تنفيس ذهن ايتمكدهدرلر . شاكردان مومى اليهم هفتهده ايكى دفعه [بازار ايرتسى — پنجشنبه كونلرى] حكومت قوناغى حوليسنه كلهرك چالدقلرى اهويهٔ لطيفه ايله ارواحى اوخشارلر وشان عالى العال حميدىيى رفع سما ايدرك درجهٔ ترقيلرينى اعلان ايدرلر . وجوده كتيردكلرى آثار صنايعك فروختى وملكه نمونهٔ مثال اولهرق توزيعى ايچون « بلديه باغچهسى » جوارنده بر دهشعبهٔ مخصوصه كشاد اولنمشدر . بو موقع دائرهٔ رديفهٔ عسكريهيه مجاور واوويه ناظر بر محل فرحفزاده كائندر . بونك مجاورنده بر ده « دار العجزه » موجوددر . بوراسى ده بر منبع نمونهٔ صنايع صايلهبيلور .

حامیٔ ملك وملت (بیولك سلطان غازی عبدالحمیدخان ثانی) افندمز حضرتلرینك ترقیٔ صنایعده اولدیغی کبی ترقیٔ زراعتده‌ده اولان آرزوی همایونلری شهردن بر ساعت قدر اوزاقده « حمیدی زراعت مکتبی » نامیله بر دارالزراعه وجوده کتیروب مالکك ذاتاً ترقیٔ زراعته اولان استعداد طبیعیسنی تقویه ایتمش وبویوزدن اهل زراعیده مستفید ایدرك نام نامیٔ همایونلرینی اعلا ایلمشدر . بورادده لیلی (٦٣) طلبه موجوددر .

﴿ غربا خسته‌خانه‌سی ﴾

بروسه‌ده ابتدا (١٢٨٤) ده غرباخسته‌خانه‌سی کشاداولنمش ومؤخراً محمودجلال‌الدین پاشای مرحوم زماننده مجدداً انشااولنوب شمدیکی هیئت دلفریب ومکملیته ارجاع ایدلمش ومراحم غایات جناب تاجدار اعظمی دها برأثری ضمیمهٔ آثاری ایتمشدر . بوعصر جمیلده علوم طب کبی بحر بی‌پایان برفنك ترقیسی دخی برای تداوی بوراده بولنان خستکانك برزمان قلیل ظرفنده هدایت باری وهمنام ترقی طبی ایله کسب عافیت ایلدکلرندن مفتخراً نمایان اولمقده‌در .

﴿ آلاجه خرقه محله‌سی ﴾

کشیش طاغنك براوفق صفریسنه برلی وتاتار مهاجرلرینك انشاایلدکلری خانه‌لر اولدقجه جسیم اولان بومحله‌یی وجوده کتیرمشدر . برجامع شریف وبرمناره‌سی واردر خرابه یوز طوتمشدر . جامع شریف مذکور باغچه‌سی درونده اسمی معلوم اولمیوب خرقه‌سنی دائما آلاجه پارچه‌لرله کیه‌رك اونام ایله معروف ذات بولنمقده‌در . بوکا بناءً محلهٔ مذکوره‌ده اونام ایله معروفدر . محله مرتفع برمحله تأسیس اولندیغندن هواداردر .

﴿ سرپیکار محله‌سی ﴾

بوراده اك اول کوزه چارپان موسم صیفده برمسیره‌گاه وایام عیدینده مجمع عامه اولان چمنزار واسع برمیداندر . بورامی ایام مذکوره‌ده پهلوانلریمزه‌ده برمیدان امتحاندر . کشیش طاغندن نبعان ایدوب بورادن جریان ایدن ومماکتی اروا وارسقا ایدن پیکارباشی صوینی موجوداولوب بوصوبك اورادکی منبعك اطرافی والیٔ اسبق مرحوم محمودجلال‌الدین پاشا زماننده اطرافی تیمور پارمقلقله تحدید اولنمش دیکر طرفی مذکور میدانك جهت یسارینی تعیین ایله یارم متره قدر کنیشلکنده وبر متره قدمه‌لی ارتفاعده کارکیر اوله‌رق انشا اولنان آچیقدن جریان ایدر . بوصوایستانبولك « آت میدانی » جسامتنده بولنوب بیوك چنار ، سکودآغاجلریله مزین چمنزارمیدانه لطافت دیکروصوبك کرك منبع وکرك دیکر جهتی کنارنده‌کی قهوه خانه‌لرده بولنان قلوبه انشراح ویریر . صوبك غرب جهتنده عتیق حرکت ارضده مناره‌سی ییقیلوب الیوم مناره‌سی بولنمیان برجامع شریف ومجاورنده « اوزبکلر » عنوانیله معروف فوقانی تحتانی براخشاب درگاه شریف واردر . طریقت علیهٔ نقشبندیهٔ خالدیه‌دندر . درکاهك حولیسنده درت عدد مقبره‌نك سنك مزارلری .

سلیمان افندی سنه ۹۷۸ شیخ عاشور سنه ۱۱۷۱ احمد شاه سنه ۱۱٤٤ نیازی افندی سنه ۱۲۳٥

درکاه شریف اوکنده کوچوك میدانلقده اطرافی تخته پارماقلقلی صوفه درونده (زیرئی افندی قبری سنه ۹۸٤) بولنمقده‌در . جامع شریفك قبله جهتنده فوقانی « غار عاشقان » درکاه شریفی موجود اولوب بودخی طریق علیهٔ نقشبندیه‌دندر . پیکارباشی میدانك قبله جهتنده‌کی خراب قهوه‌نك ارقه‌سنده یول اوزرنده جبخانه تکیه‌سی

دیمکله معروف خرابه درونده ایکی مقبره ـ که سنك مزارلری اوقونمز برحالده‌کلمش ویالکز شو(٧٧٧)و(١٠٩٩) تاریخلری بولنور .

﴿ پیکار باشی قبرستانی ﴾

« پیکار باشی » میدانی ودها شرق جهتلرینك جنوبنده وبروسه‌نك اك کبیر مزارلغندن بولنان جسیم کلستان ارواح حقیقةً دهشت آمیزدر . بوحقیقت جواردن کچن برزائری عالم ابدیتدن بهره‌دار ایتمکله ثبوت بولور . بوجسیم مزارستانك سینه‌سنده صاقلادیغی وجودلر لایعد ولایحصادر . نظره ایریشان برقاچ مقبره‌نك سنك مزارینی بورادده یاد ایله بری فانی دیکری باقی ایکی عالمه شوزمان ایچونده قوۀ مفکره وحسیه‌مزی تودیع ایدملده قوۀ فعلیه‌مزك تهذیبنی تقویه ایدملم .

قبرستان درونده خراب کارکیر قبه‌لی بر تربه ـ جاده‌ده ـ درونده ایکی مقبره موجود ایسه‌ده طاشلرنده یازی یوقدر . علی روایته علمادن شیخ الاسلام قوجه خواجه ایمش ـ اشبو تربۀ خرابك اتصالنده بر مقبره‌نك سنك مزاری :

مرحوم ومغفورله طبیب حاذق ولقمان زمان بروسه‌وی عمر افندی سنه ١١٥٥

— دیکر —

طریق علیۀ مولویه‌دن بروسه مولویخانه‌سنده آشجی باشی مرحوم صبری دده سنه ١٢٨٤

— دیکر —

قره‌حصار صاحبلی نسل حضرت مولانادن ملا زاده جنتمکان فردوس آشیان السید عبدالرحمن اغا سنه ١٢٤٧

— دیکر —

سالك شهراه مولانای رومی — آشجی باشی ایدی بوعالی تکیه‌ده
ایده مستغرق تجلیٔ جمال — عارف خان نهاد عثمان دده
خلق ایله شیخ ومرید خانقاه — روحی یوزچویردی جناب احمده
قلدی عزم خوان غفران اله — اولدی فوتندن حزین وغم زده
ویردی فر تاریخه مجموع حروف — فاتحه ایله یاد اوله عثمان دده

١٣١٣

رمز اولمشیدی حریم کعبۀ کشفه سوزی — حل اولوردی هرکلامندن نجه سر خدا
الله الله دیه‌رك آخر ایدوب حبس نفس — عالم بالایه روحی کتدی مانند دعا
شاهدم تاریخه نذر مولویدر رفقیا — قطب ایکن کوچدی علی بابا بهشتی قلدی جا

١٢٤٦

قبرستانی تحریردن مقصد انی بتون هیئتیله انظاره قویمق اولدیغی آشکاردر . کرچه کتابمزك اسمی (مرآت) ایسه‌ده بودرجه بیوك دکلدر .

مزارستانك شمال قارشوسنده‌کی مولویخانه : جمله قپوسی اوزرنده متصادف انظار اولان ابیات :

حضرت شاهنشه دوران کردون اقتدار ایتدی احیاء نو بنو آثار خیری عدید
بك خراب اولمش ایدی بو خانقاه مولوی ایلدی اعمارینه ابذال احسان مزید
روح مولانایی شاد ایتدی او خاقان کریم ذکر لطفیله سماح ایتمکده هب شیخ ومرید
عاشقان کلبانك نعمتن چندکجه حق ایلسون ایام عمر وشوکت وشانك مزید
جوهرین تاریخنی والی ایکن یازدی جلال قلدی باق تجدید بو درکاهی خان عبدالحمید

١٣٠٩

قپودن ایچری کیرلدکده صاغ جهتده تربهٔ شریف وصول جهتده طولی حجرات وشیخ دائرهسی دها ایلریده حرم دائرهسی مشاهده اولنور . اشبو ابنیهلر جنتمکان فردوس آشیان والد ماجد حضرت شهریاری عبدالمجید خان افندمز حضرتلرینك بروسهیی تشریف شاهانهلرنده مرحوم سرعسکر رضا پاشا دلالتیله اون سکز کونده کیجهلی کوندوزلی اشتغال اولنهرق بنا وانشا بیورلمش واو وقتدنبری خنکار دائرهسی نامیله انشا ایدیلان بوجهت تعمیر وترمیم کورمهمشدر . منیر پاشای مرحومك والیلکی هنکامنده کشف اولی بالاجرا سکسان بیك غروشه اعمال ایدیلهجکی خزینهٔ اوقاف جانبلریه بیلدیرلمش وقارشولغی بولنهمدیغندن صرف نظر اولنمشدر . فقط والیٔ اسبق مرحوم محمود جلال الدین پاشانك بالذات عتبهٔ فلك مرتبهٔ حضرت تاجدار اعظمی‌یه تقدیم ایلدیکی معروضاتی ترویج بیوریلهرق احسان بیوریلان عطیهٔ سنیهٔ جناب خلافتپناهی ایله واسع میدان ودلنشین باغچهسی اوزرندهکی سماعخانه ایله محفل همایونه وتربهٔ شریفه سایهٔ مکملیتوایهٔ حضرت جهانبانیده برطرز معماریٔ لطیفه وعالیهده تعمیر وتجدید اولنمشدر .

مولویخانهٔ مذکور همان نادرالامثال دینهجك صورتده اندردر. اون التی کبیر ستون اوزرینه بنا اولنمشدر. مکتب اعدادیٔ ملکیهٔ شاهانه اسبق مدیری طریقت علیهٔ مولویه منتسبلرندن عزتلو ضیابك افندینك همت عالیهسیله قدیم اولان محراب شریف دخی طرز نوین اوزره نقش ایدلمشدر . درکاه شریف مذکورك مطبخ واسم جلال حجرهسی وتربهٔ شریف واوجهتده اولان حجرات والیٔ اسبق مرحوم سلیمان پاشانك اثر همت وغیرتلریله « ١٢٧٤ » ده تعمیر اولنمشیدی .

مطبخ قپوسی اوزرندهکی طاش اوزرینه محکوك عبارهدر :

بانیٔ دارالنوال عالم ایتسون دائما آصف یکتا سلیمان جودی مسرورالفؤاد
بروسهده اولدی موفق بویله بوجه‌یرده کیم حضرت پیره ایدوب یاهو کوکلدن استناد
کوردیکنده قلب عاشقدن دخی ویرانه‌تر ایلدی بو مطبخی تجدید باطبع جواد
بروسه حلقی کبی شمدی تکیهده جانلر دخی اولدیلر انعام وجودیله بتون دلسیری شاد
یازدی زهدی چاکری بو جوهرك تاریخنی مطبخ ملا بنای آصف رأفت نهاد

١٢٧٤

بانیٔ درکاه شریف دیار قرهمانده لارنده قصبهسندهتولد ایدوب طریقت علیهٔ مولویه‌یه سالك وعشق وجذبه مالك پك چوق زمان کریان اولهرق بغداد بهشت آباد مولویخانهسنده مثنوی خوان اولهرق آستانهٔ مولانا ده سجاده نشین ابو بکر افندی حضرتلری اشارتیله محروسهٔ بروسهیه کلهرك اعانت وامداد احبا ایله اشبو خانقاه

شریفی بنا و آیین حضرت مولانایی اجرا ونقل مثنوی شریف ایله قلوب احبابی احیا وبیك اوتوز سنه‌سنده ارتحال ایدرك درگاه شریف درونده‌كی متبرهٔ محترمه‌سنده دفین خاك عطرناك اولان « جنونی احمد دده » حضرتلریدر . وفاتنه سویلنان تاریخ بودر .

قلدی جنونی دده تسلیم روح

١٠٣٠

مشار الیه جنونی دده‌نك وقوع وفاتی اوزرینه تربیه کرده‌سی پروانه « صالح دده » مقامنه قائم اولمش و « ١٠٧٠ » ده ارتحال دار بقا ایتمشدر .

بونك یرینه شیخ محمد دده پوست‌نشین اولمش ١١١٤ ده وفات ایتمشدر .

»	» مخدوملری صالح دده	»	»	١١٢٩ ده	»	»
»	» برادر کبیری شیخ مخلص دده	»	»	١١٥١ ده	»	»
»	» برادرزاده‌سی شیخ محمد صادق دده	»	»	١١٨٢ ده	»	»
»	» مخدوملری عطاءالله دده	»	»	١٢١٤ ده	»	»
»	» مخدوملری احمد دده	»	»	١٢١٧ ده	»	»
»	« چلبی افندی حضرتلرینك اذنیله محمد دده «		»	١٢٤٨ ده	»	»
»	» مخدوملری سید نظام‌الدین دده	»	»	١٢٦٩ ده	»	»

مرحوم مشار الیهك یرینه‌ده پوست‌نشین زمان مخدوم عالیلری الشیخ محمد شمس‌الدین افندی بولنمقده‌در .

« حضرت افتاده جامع شریفی »

(الشیخ افتاده محمد افندی حضرتلری)

مشار الیه جامع کبیر واعظیه مدرسه‌سنده ساکن حضر افندینك تربیت کردهٔ ادیب ارشادلریدر . مومی الیهدن تکمیل طریقت واخذ اذن واجازت ایتدکدن صوکره بروسه قاسنده کندولری بنا ایتدکاری ــ جامع شریف یانده‌كی ــ خانه‌لرنده عزلت وبك چوق زمان حضرت امیر البخاری قدس سره العالی جامع شریفنده خطیب وواعظ اولمشدر . بك چوق کرامات عالیه‌لری شایع وظاهردر . طقوز یوز سکسان سکزده ارتحال دار بقا ایله بنا بیوردقلری جامع شریف خطیره‌سنده تربهٔ مخصوصه‌لرنده مدفوندر . مواجهه پنجره‌سی اوزرنده‌كی مرمر طاشده یازیلان قطعه :

کوچدی افتاده بروسه‌نك قطبی

٩٨٨

وفاتلرینه تاریخدر اشبو جامع ومدرسه غایت فرح آلود مرتفع برمحلده کائندر . بورادن شهری ــ چکرکه جوارندن بشقه ــ همان هرجهتی قوش اوچوشی باقیشیله تماشا اولنور . جامع شریف مذکورك قپوسی اوزرنده‌كی طاشده محرر تاریخ :

شهنشاه جهان عبدالعزیز خان خداوندا همیشه ایله اجلال مؤیدله سریر آرا

زمان شوكتنده سرتسر آباد اولوب آباد نجه آثار خيريت نثار اولمقده‌در پيدا
جناب قطب دوران پير افتاده افندی كيم چكوب بودائرهٔ پركارهمت ايله اول دانا
ايدوب نقدينهٔ درج كراماتك اودم مصروف بوزيبا جامعی تأسيس ايدوب قيلمش ايدی انشا
زماننده بو معمور آبادان ايكن آخر خراب آفت ناكاه ظهور اولدی اوسرتاپا

﴿ ولد وزير محله‌سی ﴾

محلهٔ مذكوره‌ده كاركير قبه‌لی بر جامع شريف وشرق جهتنده طاشلری اوقونمز بر حالده بولنان اوچ دوت مقبره موجود اولوب ايكيسنك مزارنده شو (مرحوم ومغفور له حاجی علی افندی ، خواجه محمد افندی سنه ۹۶۳) عباره‌سی آنجق اوقونه بيلير . داخل شهرده‌كی « ۳۷ » عدد دباغخانه بوراده كائندر . جاده‌ده مرتفع بر محلده اطرافی پارمقلقلی خطيره درونده ايقاد اولنمش برقنديل ايله منور مقبره‌نك سنك مزاری بوراده اسكيجی محمد بابا نام ذاتك مدفون بولنديغنی بيلديرر مذكور طاشده محرر عباره شودر :

(هوالباقی)

حضرت افتاده مريدلرندن هوائی محمود دده‌يی ارشاد ايدن اسكيجی محمد دده سنه ۹۸۸

خطيرهٔ مذكوره‌ده موجود ايكی مقبره‌دن برينك طاشنده يازی يوقسه‌ده ديكرنده شو عباره محكوكدر .

(هوالباقی)

اسكيجی محمد دده‌نك تربه‌داری جنتمكان فردوس آشيان مرحوم السيد محمد امين افندی سنه ۱۲۴۶

﴿ وزيری محله‌سی ﴾

بوراده ديوارسز خراب مزارستانك قارشوسنده اخشاب بر جامع شريف موجوددر . غرب طرفنده بر ژاندارمه قره‌غولخانه‌سيله قبله جهتنده جسيم برچنار اغاجی تحتنده كاركير اوله‌رق انشا اولنمش اوچ لوله‌لی كاركير برچشمه متصادف انظار اولور . بونك ارقه جهتنده‌كی جسيم قبرستانك مقابرندن برقاچی معلن « مرآت » اولان بروسه‌ده باش مدرس ومفتيلك ايدن عبدالرحمن افندی مقبره‌نك طاشی اوقونه‌مامش مع مافيه شو تاريخ موجود بولنمشدر .

ايتدی اثبات ايكی شاهدله بوتاريخ مشرف بولدی جنانده رحمانی عبدالرحمن

فی ۲۴ ذی‌الحجه سنه ۱۲۸۱

— ديكر —

ارمناك قضاسی داخلنده « بادره » قريه‌سنده مدفون خراسانی سلطان عليه‌الرحمن والغفران حضرتلرينك سلالهٔ طاهره‌لرندن قدوة‌العلماء‌المحققين بروسه مفتيسی الحاج عبدالكريم افندی سنه ۱۳۰۴

قارشو قبرستانده مولانا مشهور عريانی علی افنديك مقبره‌سی موجوددر . مشار اليهك وفاتنه سويله‌نيلان تاريخ شودر :

ديديلر عريانی عزم جنان ايلدی

۱۱۱۲

فاضل کامل ونوله‌کیر آفاق وسنین وفیره ابراز مآثر علوم عالیه‌ده همم متوالیه ومشکوره‌سی جهانی متنداریدن فاضل شهیر مرحوم داغستانی الحاج طاهر افندینك وفاتی تاریخیدر .

(بیت)

خیالی اولدیغندن فرحبخش مهر آسا — وفاتنه غروب شمس مجوهردر

﴿ باب زمین محله‌سی ﴾

بونام ایله معروف قلعه قپوسندن کیرلدکده صول طرفده « مرآت »ك صحائف سالنامهٔ عبرتمثانی بووسیله ایله تزکیهٔ روح وتهذیب افعالك مدار ارشادی اولان قبرستان : اوت بوکیمه‌لك برکوچوك مدلونه تصادف اولنورکه سنك مزارلرنده‌کی عباره شونلردر :

﴿ هوالباقی ﴾

المرحوم جعفر ابن سید احمد کبیر ابن شیخ عبدالقادر کیلانی سنه ۹۲۰

﴿ هوالخلاق الباقی ﴾

جنتمکان فردوس آشیان مرحوم ومغفورله جزیه‌دار زاده الحاج حسین افندی سنه ۱۱۹۸

﴿ هوالخلاق الباقی ﴾

جنتمکان فردوس آشیان جزیه‌دار زاده حفیدی سابقا حلب‌شهبا قاضیسی جدی بهاءالدین افندی سنه ۱۱۹۰

﴿ هوالخلاق الباقی ﴾

جنتمکان فردوس آشیان مرحوم ومغفورله درویش پاشا زاده اسعد بك افندی سنه ۱۳۰۲

بوجوارده طریق سعدیه‌دن زنجیری علی افندی درکاه شریفی واردر . اخشاب وفوقانی مزین توحیدخانه ایله مشار الیه علی افندینك تربهٔ شریفه‌لریده موجوددر . تربهٔ مذکوره‌نك بانیسی آستانهٔ علیه‌ده مالیه خزینهٔ جلیله‌سی وزنه‌دارلرندن شیخ جمیل افندیدر . مومی الیه درکاه شریفهٔ مذکوره‌یی وتربه‌یی تعمیر وتجدید ایله احیا ایلمشدر . بعضاً درسعادتدن کله‌رك اقامت وغیبوبتنده خلفالری رشادتلو شیخ سعید افندی اجرای آیین سعدیه ایدرلر . تربهٔ شریفه متصل دیوارده صره ایله رکز اولنمش برقچ سنك مزار :

﴿ هوالخلاق الباقی ﴾

مرشد آگاه عارف بالله الشیخ السید عبداه افندی سنه ۱۱۴۹

﴿ یاهو اهل الله ﴾

شیخ العظامدن مصطفی افندینك سنه ۱۲۱۲

﴿ هو ﴾

مرشد راه حق السید محمد افندی سنه ۱۲۴۵

﴿ یاهو ﴾

مرشد آگاه عارف بالله تعالی حضرت شیخ سید مصطفی الحاج حیدر افندی سنه ۱۲۹۲

حضرت افتاده جامع شریفنه ملاقی طریقك جهت یسارنده‌کی زاویه درونده‌کی مقبره‌لردن برنده شیخ

عبدالرحمن البسطامی حضرتلری مدفوندر . شیخ مومی الیه حنفی المذهب اولوب انطاکیه‌ده تولد وعلم حدیث وفقهده برج علما وعارف مواضع حروف وعلم جفرده صاحب ید طولا وتواریخده وقوف تامه‌سی اولمغله تصرف ایتمشدر . ملا فناری علیه رحمة الباری حضرتلریله ملاقی اولوب مشار الیهدن علوم کثیره استفاده ایتمش مصنفین کرامدن اولوب علم جفر وخواص اسماء الله تعالی وتاریخه عائد بك چوق کتابلر تألیف ایتمشدر . خط دستلری غایة الغایه کوزل ایدی . جملهٔ تصنیفاتندن [کتاب فواتح المسکیه] نام اثری یوزی متجاوز علوم نافعه‌یی حاویدر . دیکر « شمس الآفاق » نام کتابلریده شایان مطالعه‌در . بروسه‌یی تشریفلرنده ممنون قاله‌رق توطن ایتمشلردر . واشبو مقبرهٔ محترمه‌ده مدفون بولنمشلردر .

برنطق شریفی ایله تزیین صحیفه ایدەلم « فقیر غریب الی المردم زایر آدعی عبدالرحمن مقیم بروسه روح الله روحه ونور قبره »

قواقلی محله‌سی

محلهٔ مذکوره‌ده اساساً کلیسا اولوب مؤخراً جامع شریفه تحویل وتحته اوله‌رق یاپیلان مناره‌سی « ١٣٠٨ »ده کارکیر اوله‌رق انشا اولنان قواقلی جامعی موجوددر . جامع شریف مذکور اتصالنده برچشمه موجود اولوب اوزرنده شو « صاحب الخیرات والحسنات مرحومه نسیبه خاتون روحیچون ایچ شفا اولسون سنه ١٢٧٤ » عباره محرردر . جامعك اوکنده‌کی انظار عامه‌یه چارپان جسیم چنار اغاجی — علی روایته — بابا سلطان قریه‌سنده مدفون کیکلی بابا نام ذات طرفندن غرس اولنمشدر . بوجوارده جاده‌نك جهت یسارنده خراب برزاویه موجود اولوب درونده کوپکلی دده نام ذات مدفون ایمش ایسه‌ده سنك مزاری موجوددر .

ضربخانه محله‌سی

بورادەکی جامع شریف قدیم حرکت ارضده منهدم اولمش واعانات اهالی ایله مجدداً تعمیر وانشا اولنمش وبروسه اشرافندن شهبندر حاجی مصطفی افندی طرفندن منبر وضعیله ادای صلاة اولنمقده بولنمشدر .

مناستر محله‌سی

شهرك حین فتحنده الك اول ادای صلاة اولنان جامع شریف اشبو مناستر جامع شریفیدر . جامع شریف مذکورك بانیسی جنونی احمد دده تربه‌سی قارشوسنده مدفون خواجه علی افندی اولدیغی جملهٔ تحقیقاتندر . بوجوارده برنقشبندی درکاه شریفی موجود اولوب جمعه کیجه‌لری اجرای آیین اولنور . پوستنشینی بروسه دیون عمومیه کتبه‌سندن رشادتلو شیخ اشرف افندیدر .

قرق نردبان محله‌سی

حصار قپو جاده‌سیله بالق بازاری آره‌سنده تأسیس مواصلهٔ مختصره ایدن و « ٥٠ » درجه میلی تجاوز دیك ومواصله‌سی آنجق باصه‌مقلر ایله اولان طار بر زقاق موجود اولوب بوجوارده اوقجی بابا تربه‌سی بولنمقده‌در .

چتال فرون محله‌سی

محلهٔ مذکوره‌ده صفی الدین افندی درکاه شریفی موجود اولوب حاوی اولدیغی ایکی قپودن جاده اوزرنده‌کی قپوده شو :

وزیر اعظم سلطان سلیم ثالث غازی	جناب آصف یوسف ضیا پاشای یحیی هو
که احیای ولی دین ایلمکدر دائما قصدی	عزیز مصر دارین اولمسنده سر حکمت شو
علو تمنی آثاریدر معنای خیرالناس	بریده اشته بوزیبا یکتهٔ دلجو
هله بن بیلدم که کلامشدر بردخی کلز	روا قیل توفیق خداده بویله دولتلو
همیشه مسندنده عمر واقبالی مزید اولسون	بوزیبا تکیه‌ده ورد زبان اولدقجه الله هو
ولی بر جوهر شمسینی ارشاد ایتدی بوتاریخ	بو در کهدن یوری کیم جای حقه طوغری یولدر بو

خاك زمال محمد صدقی غفر ذنوبه سنه ۱۲۱۷

﴿ قوری چشمه محله‌سی ﴾

بوجوارده سید اصول درکاه شریفی موجود اولوب مرور زمانله خراب اولمش ومؤخراً پری پیکر جعفر چلبی طرفندن تعمیر اولنمشدر [کلدسته : نام تاریخده کورلمشدر .] مشار الیه سید اصول حضرتلری امیر سید ناصر ایله دیار رومه تشریف ایدوب بروسه‌ده اقامته قرار ویرمش. بعدالانتقال درکاه مذکورده دفن اولنمشدر. قپودن کیرلدکده صول جهتده اطرافنی تخته پارمقلقله محاط لحد شریفلرینك سنك مزارنده شو :

مرانیك زاد بنا چار بایدش نوشید   زجام دهرمی کل من علیها فان

عباره محرردر . بومقبرهٔ متبرکه‌نك یقیننده‌کی دیکر برقاچ مقبره‌نك سنك مزارلری :

المتوفی المحتاج الی رحمة الله الوانی مولانا عبدالقادر غزالی

﴿ هوالباقی ﴾

طریقت علیهٔ قادریهٔ اشرفیه‌دن قطب العارفین سید اصول درکاهنك پوست نشین ارشادی جنتمکان الحاج ابراهیم دده

سنه ۱۲۶۶

درکاه مذکور مرتفع بر محلده واقع اولمغله اووه‌یه ناظر وفرحفزا بر محلده کائندر . الیوم پوست نشینی شیخ عبدی افندی اولوب بازار کیجه‌لری اجرای آیین طریقت قادریه ایدرلر .

﴿ احمد پاشا فناری ـ عربه یتاغی محله‌سی ﴾

بوجوارده‌ده باغچه‌سنده برقاچ عدد مقبره بولنان اخشاب برجامع شریف موجود اولوب بانیسی احمد پاشای فناریدر . پاشای مشار الیه فناری حضرتلرینك احفادندن اولوب علم وفضل ایله معروفدر . « ۸۹۰ » سنه‌سنده نصوح پاشا یرینه وزیر اولمش و ۸۹۲ تاریخنده معزولاً بروسه‌ده اقامتی اثناسنده ارتحال دار بقا ایتمکله دفین خاك عطرناك اولمشدر « جد عالیلری مشار الیهك جامعی خطیره‌سنده مدفوندر. جامع مذکور قارشوسنده کوشه‌ده اوزرنده‌کی طاشده شو :

صاحب الخیرات والحسنات سیلستره مهاجرلرندن داؤد قریه‌لی کش اوغلی سلیمان سنه ۱۳۰۴

وجهله محرر موصلقلی برچشمه موجوددر)

خواجه حسن محله‌سی

احمد پاشای فناری محله‌سنك ایلروسنده واقع اشبو محله‌ده « خواجه حسن » جامع شریفی واردر . جامع مذکور خطیره‌سنده موجود مقبره‌نك سنك مزاری :

هرکه دیلر بودعاده بولنه فاتحه احسان ایده بن قولنه

جامع شریف مذکورك جمله قپوسی اوزرنده شو :

قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من بنا مسجدالله تعالی بنی الله له بیتاً فی الجنة بنی صاحب الخیرات والحسنات خواجه حسن ابن بید غیب غفرله فی تاریخ تسعه وثلاثة وثمانین وتسعه مائه

عباره محرردر . قارشوسنده موجود مکتب ابتدائینك تاریخی :

کاغدجی باشی حق جنان مکان ایتسون غریق رحمت آنی رب مستعان ایتسون
شهر ایلدی انشا بو مکتبی معمور معرفتی اوله تا آخر زمان ایتسون
تاریخ تام یازدی اکا خامهٔ کمال اطفال ارتقاسنه اولدی بو ورد بال

سلیمیه محله‌سی

سلیمیه محله‌سی فوقنده اساساً طرنوه‌لی حاجی احمد بن عبداه جامع شریفی طاشی اوزره محرردر .

سنه ۱۳۱۰ ده بو بیتی ایلدی انشا جسیم حسن خدایه اولمق اوزره مکتب عرفان
دخی تأسیس ایدوب ماء لذیذی ایلدی احیا

بانیسی حیاتده جامع مذکور قارشوسنده‌کی پنجره اوکنده یاپدیرمش اولدیغی سنك مزارده یازیلی اولان تاریخ بودر :

(هوالباقی)
طرنوه مهاجرلرندن حاجی احمد زاده السید الحاج احمد

التی پارمق محله‌سی

بوراده‌کی جامع شریف کارکیر قبه‌لی اوله‌رق انشا اولنمش ایسه‌ده مناره‌سی منهدم اولمش وجامع شریفده خرابه یوز طوتمش وذاتاً جوار خرستیان محله‌سی اولمق مناسبتیله ادای صلاة اولنه‌مامقده بولنمشدر . بانیسی جامع شریفده‌کی قبرستانده مدفون اولوب سنك مزارنده شو :

انتقل المرحوم حاجی مصطفی ابن طورغود سنه ۹۸۳

ودیگر برمقبره‌نك سنك مزارنده شو :

تماشا قیل نظر ایله مزارمك طاشنه عاقل ایسه‌ك غافل اولمه عقلنی آل باشنه
صالنوب کزر ایکن باق نه‌کلدی باشمه عاقبت تراب اولدم طاش دیکلدی باشمه

عباره محرردر . جامع مذکور حوالیسنده مرمردن مصنوع برچشمه موجود اولوب اوزرنده « التی پارمق » عباره‌سی یازیلیدر . اشبو جامعه قریب جاده اوزرنده مسکینلر درکاهی دیمکله معروف منهدم اوله‌رق اثربناسندن کارکیر دیوارلرینك بعض اساسلری موجود بردرکاه نظره مصادف اولور .

جامع كبير وجوارى

« اولو جامع » وسطنده كائن اوله‌رق « ٧٩٧ » تاريخنده سلطان ييلديرم بايزيد خان حضرتلرى طرفندن بنا ايدلمشدر . جامع شريف مذكور مربعه قريب برشكل مستطيل اوزره ترتيب واون ايكى عدد مربع برشامى تقريباً بريچق متره ـ ستون اوزرينه تأسيس اولنمش و « ٢٠ » عدد قبه‌يى حاوى بولنمشدر . اورته‌كى قبه‌نك اوزرى تل ايله اورولمشدر . مذكور قبه‌نك آلتنده غايت مصنع مرمردن معمول جسيم برشادروان موجود اولوب دائمى الجريان صو شارلتيسنك حصوله كتيرديكى عكس صدا حقيقةً قوهٔ احتساسيه‌يى اوخشار . اطرافى مقصوره‌لرله محاط بولنمشدر . ديوارلره پك چوق خطوط نفيسهٔ متنوعه ، آيات منيفهٔ جليله ، احاديث شريفهٔ نبويه ودها سائر ادعيهٔ خيريه‌لر منقش ولوائح كبيره‌لر معلقدر . بونلرك هربرينى آيرى آيرى نقش مرآت ايتسه‌ك دها برچوق مرآتلرك حجمى بيله كافى استيعاب دكلدر . اشبو خطوط نفيسه ولوائح كبيره مرور زمانله همان اوقونميه‌جق برحاله كلمش ايكن والئ اسبق دولتلو خليل پاشا حضرتلرينك نظر دقتلرينه چارپاراق سايهٔ عمرانوايهٔ جناب تاجدار اعظميده سيلمه وتعمير اصوللريله احيا بيورلمشدر . حاوى اولديغى ايكى عدد كبير برر شرفه‌لى مناره‌سى والئ اسبق محمود جلال الدين پاشا زماننده جوارده‌كى بربلبيجى دكانندن ظهور ايدن حريقده شرفه‌دن يوقاريسى محترق اولمغله سايهٔ معدلتوايهٔ جناب ظل اللهيده طرز معمارئ دلنشينه ابلاغ اولنمش واوزرلرينه پراطونرلر دخى دكز اولنه‌رق نام نامئ تاجدار اعظمى بووسيله ايله‌ده رفع سما اولنمشدر . جامع شريف مذكورك شرق ، شمال ، غرب جهتلرنده برر قپوسى اولوب شرقده‌كى قپونك اوزرنده بولنان (بل هو قرآن مجيد) وشمالده‌كى قپونك اوزرنده جنتمكان سلطان عبد العزيز خان حضرتلرينك طغراى غرالرى وغربده‌كى قپودن كيرلدكده برنجى ديرك اوزرنده معلق حضرت افتاده قدس سره العالينك چيرهٔ دست مهارتى اولان :

ياجامع الكبير وياجمع الكبار طوبى لمن يزورك فى الليل والنهار

لوحه‌سى وخطوط نفيسه والواح كبيره‌نك محررى سكه‌كن باشى مرحوم الحاج عبد الفتاح افنديك ديوارده معلق اغاجدن معمول كبير قلمى نظر حيرته چارپار . جامع شريفك غايت لطيف وشايان حيرت وتماشا برطرز معماريده سياه آبانوزدن معمول درلو درلو چيچك وكوزل رسم يازيلريله منقش برمنبرى نه‌قدر توصيف اولنسه آزدر . آنجق كورولمكه سزادر . يانى باشنده‌كى محرابده حقيقةً مثلى نامسبوق برطرزده بوكره ـ اثناى تعميرده انشا اولنمشدر . اطراف محرابده كوهى يازى ايله (ياذا الجلال والاكرام) درونننده كوهى خط ايله اخلاص شريف وثلث خط ايله (ربنا آتنا) آيت جليله‌سى محرر وكوناكون منقش چيچكلرله مزيندر . بوجامع بروسه شهرينك اك بيوك جامعى اولوب بومناسبتله اولوجامع دنيلمشدر . حقيقةً بيوكلكجه « دمشق شام » و« آياصوفيه » جامع شريفلرندن صكره‌در . غايت مفرحدر . درون جامعده جامكانلى بركتبخانه موجود اولوب پك چوق كتب متنوعهٔ عاليه بولنمقده واكثريسى تللى تكيه‌ده مدفون مرحوم منزوى عبداه افندى طرفندن وقف ايدلمشدر . كتبخانه‌نك اوزرى آلتون يالديزلى اويمه چيچكلى پارمقلقله محدود محفل همايوندر .

طرز معمارئ دلپسنديده بنان اولنان مرمردن معمول چشمه والئ اسبق مرحوم منير پاشا حضرتلرينك آثار خيريه‌لرندندر . آقان آب لذيذ شهرك اك معروف صولرندن « قواق » صوييدركه تيمور بوريلر واسطه‌سيله

ایصال اولنمشدر . جامع کبیر حولیسنده وشمال قپوسی قارشوسنده واقعدر . مرحوم پاشای مشار الیهك جامعك غرب قپوسی ایلروسنده جاده کنارنده واقع میدانده فقط بر دیکر طرز معماریده انشا ایتدیرمش اولدیغی چشمه دخی شایان ذکر وتماشادر . چشمهٔ مذکوره‌دن دخی قواق صوبی جریان ایتمکده و اوزرنده محرر « خداوندکار والیسی احمد منیر پاشا » عباره‌سیله نام عالیلری تکریماً یاد وروح مبارکلری شاد اولمقده‌در .

عوض پاشا مدرسه‌سی

« جامع کبیر »ك شرق جهتنده طاووق بازاری نام میدانده الحاج عوض پاشانك بر کوزل مدرسه‌سی موجوددر . ترجمهٔ حاللرندن برنبذه : مرحوم عهد سلطان مرادخان ثانیده وزارتله بکام اولمشدر . اوائل حالنده اوچ بیك اقچه ایله تیمار سپاهیلرندن ایکن استقامتی سایه‌سنده قوجه ایلی سنجاغنه مظهریتله احراز پایه ایتمشدر . قلعهٔ بروسه محافظی ایکن بغتةً هجوم ایدن قرەمان اوغلی شجاعت مردانه‌سیله دفع وطرد ایدوك خدمتنه مقابل سزاوار صدارت وزارت اولمشدی . مؤخراً « ۸۳۲ » سنه‌سنده عازم دار بقا اولمغله پیکارباشی قبرستاننده مدفوندر . مدرسهٔ مذکورەنك متولیه‌سی ختم فندی طرفندن وکیل اوقاف نظارت جلیله‌سی قپوجوقه‌داری ارناوود بیرام اغا معرفتیله تعمیر وترمیم وچند سنه مقدم رسم کشادی اجرا ایدلمشدر . مدرسی مرحوم مفتی عشاقی ابراهیم افندی زاده‌مکرمتلو ثابت افندیدر .

اورخان غازی محله‌سی

محلهٔ مذکوره‌ده اورخان غازی جامع شریفی موجود اولوب غایت متین ورصین وهر بر مزیناتی مکملدر . جامع شریفك شرقنده وشهرك وسطنده هفته‌ده ایکی دفعه بازار کشاد اولنان محلده واقع اولدیغندن جماعتی کثیردر . جمله قپوسی اوزرنده شو :

امر بهذه العمارة الشریفة سلطان الغزاة والمجاهداة اورخان بك بن عثمان بك طاب ثراها سنه ۷٤۰

فرمان اتمامها الناظر وهو الوزیر الاکبر بایزید پاشا لاشارة السلطان ابن السلطان محمد مرادبن بایزیدخن خلده سلطنة سنه ۸۱۰

عباره محرردر . جامع شریفك درونده جهت یسارده ـ کتب متنوعهٔ نفیسه‌یی حاوی بر کتبخانه وحولیسنده آبدست آلمغه مخصوص بر شادروان موجوددر .

جامعك قارشوسنده وجهت یسارده جاده اوزرنده [بلدیه دائره‌سیله منارەنك آره‌سی جاده‌در .] غایت مکمل اوله‌رق انشا ایدلمش بر بلدیه دائره‌سی وبر منظرهٔ فرحبخشانی حاوی ملت باغچه‌سی موجود اولوب شرقده غازینوسیده واردر . حاصلاتی بلدیه‌یه عائددر . جلوس وولادت همایونلرنده مراسم دائره‌سی بوراسی تخصیص اولنور . وباغچه‌ده مذکور کیجه‌لرده اجرای شنلك اولنور . کرك دائرەنك وکرك باغچه‌نك بو حاله کلمسی یه ارجاعی اسبق والی ولایت مرحوم محمود جلال الدین پاشا حضرتلرینك اثر همتلریدر . باغچه غایت لطیف بر حالده بولنمقده واورته برنده‌کی فسقیه‌لی حوض برلطافت دیکر ویرمکده‌در . اطرافی تیمور پارمقلقله محدوددر . قپوسی سرای اوکی جاده‌سنده‌در .

بلدیه دائره‌سنك آلت طرفنده اورخن غازی حضرتلرینك برده عمارت شریفه‌لری موجوددرکه طلبهٔ علومه

وفقرايه قودله . پلاو وزرده طبخ وتوزيع اولنور . باغچه‌نك شرق طرفنده‌كی زقاقده لاندون وكوزونه عربه آخورلری بولنمقده‌در . بوزقاغك جاده‌يه ملاقی اولدیغی محلده « شيخ كشتری » حضرتلرينك مقبرهٔ محترمه‌لری موجوددر . شيخ مشار اليه اعاظم مشايخدن اولوب كرامات عاليه‌لری ظاهردر . قبرلرينك مزارنده شو عباره مسطوردر .

قطب العارفين غوث الواصلين جنتمكان فردوس آشيان صاحب الخيال شيخ محمد كشتری سنه ٨٠٢

اورخان جامعی حواليسنك آلت طرفنده صنايع داخليه‌نك باشلوجه‌سندن اولان قوزه‌لرك محل فروختی تخصيص قلنان جسيم عتيق برخان موجوددر . بوراده اصحاب تجارتك آيری آيری اوطه‌لری وخصوصی تعيين قلنان مأمور اوطه‌لری بولنمقده‌در . بوراده فوقانی برجامع موجود اولوب التی شادروانلدر . خانك بری پازار محلنه ديكری اورخان جامعی يقيننه ، ديكريده اوزون چارشويه ملاقی اولور . اوچ عدد قپوسی واردر . قره‌مرسل شيق چوقه فابريقه‌سی شعبه‌سی مغازه ودها سائر مغازه‌لری بولنمقده‌در .

چارشوی كبير

استانبولده‌كی چارشوی كبير كبی اوستی اورتولی اولوب عصر حضرت عبدالحميد خان ثانيده تعمير وتجديد اولنمشدر . برطاقم دكانلری حاوی اولوب قيوجيلر ، قوافلر ، يورغانجيلر وعراقيه‌جيلر كبی اهل صنايع آيری آيری بولنمقده‌در .

طوزپازاری محله‌سی

محلهٔ مذكوره‌ده كبير غايت متين كاركير مناره‌لی برجامع شريف موجود اولوب اوكنده برقاچ عدد قبرلر واردر . جامع شريفك غربی ايلريسنده معمولات داخليه‌دن حولی دستگاهلرينك بولنديغی اوطه‌لر موجوددر .

المالق محله‌سی

بوراده اسماعيل حقی قدس سره العالی حضرتلرينك دركاه شريفی موجود اولوب خرابه يوز طوتمش ايكن سرقرين حضرت شهرياری دولتلو حاجی علی پاشا حضرتلرينك همم عليه‌لريله مجلس ادارهٔ ولايت اعضاسندن سعادتلو حاجی علی پاشا رياستنده تشكل ايدن قوميسيون مخصوص معرفتيله والئ اسبق دولتلو خليل پاشا حضرتلرينك زماننده مكملاً تعمير ويكرمی بشنجی سنهٔ دوريه‌يه مصادف جلوس ميامن مأنوس حضرت خلافتپناهيده رسم كشادی بالاجرا دعای تزايد عمرواجلال ملوكانه رفع قبولگاه صمدانی اولنمقده‌در . جاده‌يه ناظر تيمور پارمقلقلی قپو اوزرنده تعليق خط شو :

اسماعيل حقی قدس سره العالی حضرتلرينك دركاه شريفلريدر سنه ١٣١٦

دركاه شريفك جامع وتوحيدخانه‌سی موجود اولديغی كبی شيخ مشار اليهك برده چله‌خانه‌سی واردر . بانئ دركاه شيخ اسماعيل حقی قدس سره العالی حضرتلرينك قبر شريفلری طاشنده محرر تاريخ شودر :

قطب زمان شيخ اسماعيل حق بوحق	اولدی طائر بهشته قدس روحی برقياد
ارشدی علم وظاهر وباطننده حقيا	شه ميدانك ايلدی افتاده خاك فرقته

تحریر ایتدم هادیا تاریخ سال رحلته — حق حق دیدی عزم ایلدی حقی افندی جنته

۱۱۳۷

قدم عالیلری اوکنده‌کی سنك مزار :

مرحوم ومغفورلها زوجهٔ حقی افندی «عائشه خاتون» سنه ۱۱٦۰

﴿ شهره کوسدی محله‌سی ﴾

بوراده موجود وبونام ایله معروف جامع شریف‌ بك خراب ایکن والیٔ اسبق مرحوم منیر پاشا حضرتلرینك والیلکی هنکامنده اراضی مفتشی رضابك زاده جمیل بك مرحومك نظارتی تحتده مجدد دینه‌جك درجه‌ده متولیسی رشادتلو شیخ حاجی بهاءالدین افندی حضرتلری معرفتیله تعمیر وانشا وحریم جامعده برده قهوه‌خانه احداث وجامع شریفك قبله جهتنده‌کی قبرستان درونده بانیٔ جامع پارس بکك مدفون اولدیغی تربه دخی تعمیر وصندوقه اطرافنی مزین پارمقلقله تحدید وکرك جامع شریف وکرك تربهٔ شریفه‌یه آویزه تعلیق ومجدد حصیر وکلیملر فرش اولنه‌رق تزیین اولنمشدر . تربهٔ شریف خارجنده‌کی قبرستانده برچوق مقبره بولنمشدر .

﴿ آبدال محله‌سی ﴾

بومحله‌ده‌کی جامع شریفك حریمنده‌کی قپو اوزرنده محرر تاریخ :

سراپا عاشق کبی بو جامع — ینه‌عثمان اغایاپدی آنی طرز نوین اوزره
سعیدابالبداهه‌حرف معجومه‌دیدم تاریخ — یاپلدی جامع تفسیرخوان رسم نوین اوزره

۱۲۱٤

آبدال تربهٔ شریفنك قپوسی اوزرنده‌کی طاشده محکوك تاریخ :

هذاالبناء سلطان محمد خان خلده‌الله سلطانه وابد مملکته جمادی‌الاخر لسنه سابع مائه ثمان عشره

تربهٔ شریفك صاغ طرفنده‌کی چشمه اوزرنده‌کی تاریخ :

شیخ‌الاسلام غریب عالم ایتدی معمور نیجه‌ویرانه — چوق اثر ایتدی خدا ایده قبول
قیلدی بو آبی روان هم کثرانه — نشئه نوش ایده قانه قانه
غیب هاتف دیدی تاریخك — نوش جان اولسون ایچن عطشانه

﴿ ابو اسحق محله‌سی ﴾

محلهٔ مذکوره‌ده کارکیر برجامع شریف وبر آز ایلریده برتربه موجوددر. تربهٔ مذکوره‌ده بانیٔ جامع شریف ابو اسحق نام ذات مدفوندر . بوجوارده طریق قادریه‌دن بر درکاه شریف موجود اولوب پوست‌نشینی مهاجرین قومیسیونی اعضاسندن شیخ آکاه افندیدر . کاملك شوسه‌سنه قریب دوه‌جیلر قبرستانی قارشوسنده طریق قادریه‌دن جمعه وبازار کیجه‌لری اجرای آیین اولنان قیغولی حسن افندی درکاهی بولنمقده‌در . بونام ایله معنون شیخ مشار الیه حسن افندینك درکاه شریفی درونده برده تربه‌سی ومقبرهٔ متبرکه‌سنك یاننده دیکر برقاچ مقبره موجوددر . توحیدخانه‌سی تربه‌نك بر آز ایلریسنده‌در. درکاه‌شریف نظارت وطهارت ومزیناتجه مکملدر . برده بیوك برحرم دائره‌سی حاویدر . پوست‌نشینی رشادتلو کلشن افندیدر .

« قنبرلر محله‌سی »

کمليك شوسه‌سی ــ استاسیون جاده‌سی ــ دوه‌جیلر نام قبرستانك وسطندن مرور ايدر . شوسه‌نك ومزارستانك هرطرفی زميندن برمتره ارتفاعنده ديوارله تحديد اولنمشدر . شهرك اك ايشلك برجده طرفنده واقع اشبو مزارلق شهره كلنلری وشهردن كيدنلری عالم فانی وباقيدن بهره‌دار ايله قوهٔ حسيه‌نی غريق حزن ايدرك استقبال ویا تشييع ايدر . قبرستانك ايلروسنده پك چوق زمان خراب ومعطل قالوب مؤخراً اصحاب خيراتدن وبروسه تجارانندن مرحوم فسجی عطا بكك مخدومی تجاردن رائف افنديتك همتيله بوكره مجدداً تعمير ویکرمی بشنجی سنهٔ دوريهٔ جناب شهنشاهی‌يه مصادف اولان جلوس همايون ميمنت مقروننده رسم كشادی اجرا اولنان « غازی حسن پاشا » جامع شريفی موجوددر . جامعك قارشوسنده اشراف خندان مملكتدن سعادتلو فائق بك افنديتك برعرصهٔ خاليه اوزرينه بنا وتأسيس ايلدكلری مدرسه مملكته زينت ويرن خيراتندر . پك چوق وقفلر دخی تأسيس ايتمشلردر . مدرسه‌نك جمله قپوسی اوزرنده نام عاليلرينی اعلايه وسيلهٔ جميله اولەرق شو:

احمد فائق بك مدرسه‌سی سنه ۱۳۱۷

مرمر طاش اوزرينه محكوكدر . مدرسهٔ مذكوره مدرسی مكرمتلو ايوب افنديدر .

« دوه‌جيلر قبرستاننك » آلت طرفنده « برنجی استاسيون » جاده‌سی‌نك يميننده برآز ايلريده واقع جامع شريفله التی چشمه واوزوری كاركير مناره واردر . غازی تيمورطاش پاشانك آثار خيريه‌لرندر .

پاشای مشار اليه ــ ابن علی بك ــ سلطان ييلديرم بايزيد خان زماننده وزرای معدلت شجاعتدن اولوب « ۸۱۶ » تاريخنده ارتحال دار بقا ايلملريله جامع مذكورساحه‌سنده مستور حالنده مزاردر . اموربك، اوروج بك ، علی بك ومحمود بكلر . پاشای غازیٔ مشار اليهك اولاد مكرملريدر . تيمورطاش پاشا مرحومك تأسيسات خيريه‌لرندن اولوب پك خراب برحالده ــ شوسه كنارنده ــ بولنان حمام بلديه طرفندن شهره ورود ايدن غازخانه‌يه دپو اتخاذ ايدلمشدر .

بر ديكر تيمورطاش پاشا دها اولوب تيمور وقعه‌سی ظهورنده شهزادكان ييلديرم خاندن موسی وعيسی چلبيلر برلكده بروسه‌يه كلوب ارتحال ايتمش وپازار ماهيده مدفون بولنمشدر .

« يكيد كهنه محله‌سی »

استاسيون جاده‌سی جهت يميننده بات پازارينك آلت طرفنده واقع بش يول آغزنده‌كی جامع « يكيد كهنه » جامعی عنوانيله معروف ايسه‌ده تاريخنه دائر مع التأسف برمعلومات الده ايدیله‌مامشدر . بونك شرق ايلريسنده‌كی زقاق رژی دائره‌سنه ملاقی اولوركه دائرهٔ مذكوره‌نك اوكی جزئی ميدانلقدر . جامع مذكورك غرب طرفنده‌كی زقاقده « طحال خانی » ناميله معنون جسيم عتيق برخان موجوددركه شهره كلان ذخائرك محل فروختی تخصيص اولنمشدر .

« قره كيدی محله‌سی »

مذكور طحال خانك برآز ايلريسنده واقع عتيق كاركير برجامع شريف موجوددر . السيد شيخ احمد افندی مذكور جامعنده اجرای آيين قدريه‌يه باشلار . وياننده خانه‌ی ودها بعض يرلری تعمير ايتديردك بردركاه

شريف هيئتنه وضع ايدر . مذكور جامعده اداى صلاة خمسه اولنور . جمعه كيجه‌لرى دخى اجراى آيين طريقت اولنور . بانئ مشار اليه «١٠٠٧» تاريخنده ارتحال دار بقا ايدرك جامع مذكور خطيره‌سنده مدفوندر . عزيز مشار اليه غايت متوكل واصحاب قناعتدن اولوب كرامات عاليهٔ متعدده‌لرى ظاهردر . حجره‌لرى وشيخ دائره‌سى محتاج تعمير برحالده بولنمقده‌در . پوست‌نشينى آستانه‌لى رشادتلو شيخ على رضا افنديدر .

﴿ شرف‌الدين محله‌سى ﴾

محلهٔ مذكوره‌ده « اوقچيلر » نام جامع شريف موجود اولوب قبله جهتنده بولنان خطيره‌ده برقاچ مقبره بولنوب سنك مزارلرنده شو عباره‌لر محرردر .

(هو نعم الغفور)

حضرت امير خلفاسندن حسين خواجه خليفه‌سى ولى شمس‌الدين حضرتلرينك قبريدر سنه ٨٧٥

(هو الباقى)

سابقا بروسه اعيانى مرحوم ومغفورله جنتمكان فردوس آشيان يخنى قپان زاده حسيب احمد افندى سنه ١٢٤٩

(هو الباقى)

اشراف قضاة ذوى‌الاحترامدن حسين فهمى افندى حضرتلرينك مخدوم مكرملرى مرحوم جنتمكان عصمت افنديك سنه ١٢٤٨

(هو الغفار)

جنتمكان سلطان خان مدرس درس‌العام قدوة‌العالى المحققين عمدة‌الفضلاء‌المدققين مظهر قبول ماصدق انبيا الامين زار العلماء زار الانبياء مغفورله السيد محمد غزالى افندى سنه ١٢٦٢

جامع مذكور متوليسى مدرسيندن نقود موقوفه مأمورى عبدالرحمن حلمى افنديدر .

﴿ قيغان محله‌سى ﴾

محلهٔ مذكوره‌ده قيغان جامع شريفى موجوددر . جامع مذكور اولدقجه جسيمدر . جوارى آروجه بر چارشو اولديغندن كثير الجماعه‌در .

﴿ سالچوق خاتون محله‌سى ﴾

بوراده بركوچوك جامع موجود اولوب اداى صلاة خمسه اولنه‌مامقده‌در . جامع مذكور خطيره‌سنده برقاچ مقبره موجود ايسه‌ده سنك مزارلرى اوقونمز برحالده اولديغندن تاريخنه دائر معلوماته دسترس اولنه‌مامشدر .

﴿ خواجه طيبب محله‌سى ﴾

محلهٔ مذكوره‌ده مقدما اداى صلاة خمسه اولنه‌مامقده ايكن بوكره مجدداً تعمير اولنان خواجه طيبب جامعنده اداى صلاته باشلانمش بوسيله ايله‌ده ادعيهٔ خيريهٔ جناب پادشاهى ياد وتذكار اولنمقده بولنمشدر .

صاری عبداه محله سی

بوراده خنجرلی وقفندن صاری عبداه جامع شریفی موجوددر . جامع مذکورك قارشوسنده مکتب ابتدائی خطیره سنده کی مقبره نك سنك مزاری :

(هوالباقی)

رئیس الحافظین وقراء الکاملیندن جنتمکان فردوس آشیان مرحوم ومغفورله حسین خاقیه افندینك سنه ١٢٨٠
اشبو جاده تعقیب اولندقده جهت یسارده پوسته وتلغرافخانه وحکومت دائره سی ومکتب رشدیهٔ عسکریه جهت یمینده کارکیر اوله رق انشا اولنمش تیاترو وصره قهوه لر متصادف نظر اولور .

آلاجه مسجد محله سی

قهوه لرك ایلریسنده رشدیهٔ عسکریه مکتبنك قارشوسنده اوچ لوله لی دائم آقار برچشمه موجود اولوب اوزرنده شو :

طغرای غرای همایون

صاحب الخیرات الحاج عزیز احمد پاشا متصرف قوجه ایلی وخداوندکار سنه ١٢٢٨

بورادن آز آشاغیده ــ آلاجه مسجد ــ دینمکله معروف کارکیر اوزری کرمیتله مسقوف برمسجد شریف موجود اولوب شرق جهتنده بولنان مقابرك بعضیسنك مزاریله تزیین صحیفه اولنور .

نورالله قبره آه من الموت

(هوالباقی)

حاجی علی پاشانك تاتار اغاسی مرحوم ابراهیم اغانك مخدومی مرحوم مصطفی اغا سنه ١٢٥٠

جدده بورادن برازایلریده طریقت نقشبندیه دن باباافندی درکاهی موجود اولوب پازارایرتسی وجمعه کیجه لری اجرای آیین طریقت ایدیلور . مسجد طرزنده بنا اولنمش اولان توحیدخانه سی ادای عیدیه وجمعه واوقات خمسه ایچون دائمی آچیقدر . درکاه شریف بوکره درجهٔ مجدده ده تعمیر اولنمش ومفروشات ومزیناتی اکمال بولنمشدر . الیوم پوست نشینی ادبای عصر وشعرای بنامدن الشیخ الحاج بها افندی وفات ایتمکله اولاد کبیری : رشادتلو محمد افندی سجاده نشین اولمشدر . درکاه شریفك غرب طرفنده کی خطیره ده موجود مقابردن جاده یه ناظر پنجره اوکنده کی قبرك سنك مزاری :

طریقت علیهٔ نقشبندیدن مشایخ عظامدن پیشوای طریقت رهنمای حقیقت مرکز دائرهٔ ولایت مجمع اسرار معارف رشادت قطب العارفین غوث الواصلین مرشد آکاه عارف بالله مظهر انوار رب لطیف بانئ این خانقاه شریف قدوة العلماء السالکین النقشبندی السید الشیخ الحاج احمد بابا سنه ١٢٦٦

سیمکش محله سی

محلهٔ مذکوره ده سیمکش جامع شریفی عنوانیله معروف برمسجد شریف موجود اولوب مناره بولنمدیغندن قپو یانندهکی چشمه نك اوزرنده اذان محمدی قرائت اولنور . بورایه چیقه بیلمك ایچون اوچ بصه مقلی برنردوان انشا اولنمشدر .

قره‌شیخ محله‌سی

بومحله‌ده طرز معماریسی فرحفزا کارکیر اوله‌رق انشا اولنمش « قره‌شیخ » جامع شریفی موجود اولوب مناره تحتنده‌کی طاشنده شوعباره محرردر :

(هوالباقی)

مرحوم ومغفورله جنتمکان فردوس آشیان قره‌شیخ عبداه افندی سنه ١٢٣٥

تلغراف وپوسته‌خانه‌یه متصل پنجره اوکنده نظر متصادف اولان سنك مزار :

(هوالباقی)

حضرت مرحوم همته ایرسون	بحر جوش علوم صالحه
بالتقاعد اولدی سلطانیه جاه	مولویتدن او بر صالحه
ایتدی آخر ترك کلزار جهان	ایتدی جنتده مثال رایحه
هاتف غیبی دیدی تاریخنی	ایلدی دنیادن الفاتحه سنه ١١٢٨

حاجیلر محله‌سی

حکومت قوناغنك قبله جهتنده بولنان اشبو محله‌ده کارکیر اوله‌رق انشا اولنان حاجیلر جامع شریفی موجود اولوب تاریخ طاشی غایت یوکسك برمحله تعلیق اولندیغندن معلومات تاریخیه‌سنه دسترس اولنه‌مامش یالکز ایچ قپو اوزرنده محرر شو : فی ١٥ رجب سنه ١٢٠٣ یازیدن جامعك تاریخ مذکورده بنا اولندیغی آکلاشلمشدر. جامعك اوکنده یوکسك برمحلده برقاچ مقبره موجود ایسه‌ده سنك مزارلری اوقونمز برحالده‌در . مطبعهٔ ولایت بومحلده وجامعك شرقنده درت یول آغزنده واقعدر .

ولد نعلبند محله‌سی

محلهٔ مذکوره‌ده کارکیر « نعلبند اوغلی » عنوانیله معروف برجامع شریف بولنمقده‌در . جامعك قارشوسنده برمکتب ابتدائی موجود اولوب مکتب مذکور حوالیسنده موجود مقابردن برقاچنك سنك مزارینی عرض انظار قارئین ایله تزیین صحیفه ایلرز .

(هوالباقی)

بروسه قاضیسی ایکن وفات ایدن شامی زاده مرحوم ومغفورله مصطفی افندی سنه ١١٩٤

(هوالباقی)

عارف بالله مرشد آکاه یلانجی افندی دیمکله مشتهر طریقت علیهٔ نقشبندیدن قنوی الشیخ الحاج حافظ عمر خلوصی افندی سنه ١٢٩٣

(الباقی)

مرحوم یلانجی حافظ عمر افندینك زوجه‌سی مرحومه شریفه رقیه سنه ١٣٠١

قائن پدری سعید افندی سنه ١٢٨٠

بروسه مکتب رشدیه‌سی ثلث معلمی مرحوم سعدالدین افندینك برادری ومرحوم یلانجی افندینك دامادی الحاج حسین حسنی بك سنه ١٣٠١

محلهٔ مذکورهده‌کی « شکرخواجه » مسجدشریفی حریمنده پنجره اوکنده‌کی قبرك طاشی :

(هوالباقی)

بندکان آل‌عبا ومنسوب حضرت اولیادن بروسه خاندان اشراف قدیمندن سابقا آیدین مال مدیری و آنقره محصلی اولوب بردفعه حمید آباد وانطالیه ومنتشا وعلائیه واوچ‌کره بوردور سنجاغی قائمقاملغنده بولنان شریف محمد اغانك سنه ۱۲۸۸

مسجد شریف مذکورك شرق جهتنده واقع کارگیر تربه‌نك پنجره‌سی اوزرنده شو « هذالتربة لمحمد بن سیدعلی فی اوائل ذی‌الحجه سنه ۷۰۸ » وصندوقه طاشنده شو « آه من‌الموت » عباره محرردر .

محلهٔ مذکورده حضرت مصری درگاه‌شریفی موجود اولوب جمله قپوسی اوزرنده شو :

او بسم‌الله چکمش علم ادیانی عزتله	جمیع قدسیانه مقتدادر حضرت مصری
قمو اقطاب و اوتاده تصرفده مسلمدر	جالس تخت غوثیتده‌فرددر حضرت‌مصری
اودر اول مصرصاحب‌دوران نقطهٔ‌دوران	غبار درگهی کحال‌جلادر حضرت‌مصری
عوالم ملکنی ایتمش احاطه نور سریله	آنك‌چون‌خلق‌بنده‌پیشوادر‌حضرت‌مصری
رضا بابی فتح اولدی خلافتله ای شاه	حقا‌سالکینه‌فیضك‌روادر حضرت‌مصری سنه ۱۲۵٤

درگاه‌مذکور خطیره‌سنده برقاچ‌عددمقبره‌موجوددر . پوست‌نشینی رشادتلوشیخ‌مورد‌وی‌حاجی‌مصطفی افندیدر .

﴿ ابی‌شحمه محله‌سی ﴾

محلهٔ‌مذکورده « اینه‌بك » جامع‌شریفی دینمکله‌معروف کارگیر جامع‌شریف موجوداولوب جهت‌شرقیسنده تخته پارمقلقله محدود مقبره‌دنك سنگنده شو « انتقال‌المرحوم احمد مصطفی فقیر سنه ۹۱٦ » ینه بوجوارده قپوسی آق‌بیق‌جاده‌سی اوزرنده چفته‌مردیونله چیقلور کارگیر درسخانه‌سی‌قبه‌لی حسین‌پاشا مدرسه‌سی واردر . مدرسهٔ مذکورده طلبهٔ علوم موجود اولوب مدرسین کرامدن عبدالرحمن افندی طرفندن تدریس علوم اولنمقده‌در . مدرسه‌ده کتب‌متنوعهٔ کثیره‌یی حاوی برده فوقانی کارگیر کتبخانه واردر . محلهٔ‌مذکورك کوزه‌دیجی سوقاغنده کوشه‌ده اطرافی پارمقلقله محاط قبرك طاشنده شووجهله محرردر .

(هوالباقی)

اشبو ذات عالی کوزلجه محمد افندی دینمکله معروف اولوب هرنه‌خصوص ایچون روح شریفلرندن استمداد ایدیلورسه البته برمراد اولنه‌جغی بولدیری زاده تاریخنده کورلمشدر . « رحمةالله علیه » سنه ۱۲۰٦

محلهٔ‌مذکورده آق‌بیق تربهٔ‌شریفنك اوست طرفنده‌کی چیقماز سوقاقده « ولدحریری » جامع‌شریفی موجود اولوب بانئ مشارالیه مناره تحتنده مدفوندر . جوارنده دیگر برقاچ مقبره‌ده موجوددر . آق‌بیق حضرتلرینك اوستی‌قبالی برزاویه ایچریسنده صندوقهٔ‌شریفه‌سی بولنوب زاویهٔ‌مذکورك قپوسی اوزرنده ثلث خطایله کلمهٔ جلیلهٔ توحید وبسملهٔ شریف و « الاان اولیاءالله لاخوف علیهم ولاهم یحزنون » آیت کریمه‌سی وصندوقه‌سی اوزرنده شو « قطب العارفین وغوث‌الواصلین شیخ‌الکاملین آق بیق سلطان حضرتلرینك سنه ۱۲٦۲ » عباره محرردر .

شیخ مشارالیهك ترجمهٔ‌حاللرندن برنبذه عمدةالمشائخ الشیخ‌حاجی بیرام‌ولی منتسبلرندن مجنون آق‌بیق دده‌حضرتلری

اغنیادن اولوب حب الهی « رأس کل خطیئة » وقفنجه شیخی فقر وفاقه اوزره اولمسنی نصیحت ایتدکجه آبدال
مومی الیهه تأثیر ایتمیه‌رك آکیان بچمدی بومزرعه‌ده الحاصل « کیمه لازم ایسه اکمك آکالازم اتمك » دیو رد جوابده
بولنه‌رق شیخ مشارالیهه دلگیر اولمسی حسبیله قطع الفت ایدرك آخر عمرینه‌دکین باشی آچیق اوله‌رق سیاحتله بروسه‌یه
کلدیکنده ارتحال داربقا ایلمشدر . بوراده واقع صرافیه مدرسه‌سنده الیوم طلبهٔ علوم موجود ومدرسی محکمهٔ
شرعیه خلفاسندن طاهر افندی اولوب تدریس علوم ایتمکده‌در . مذکور آق بیق حضرتلرینك زاویه‌سنه متصل
مزارلق دیوارنده والیٔ اسبق مرحوم احمد منیر پاشانك خیراتی اولمق اوزره ۱۳۱۲ ده انشا اولنمش برچشمه موجوددر .

﴿ ولدحبیب محله‌سی ﴾

محلهٔ مذکوره‌ده برجامع وبرمکتب ابتدائی وبرده خانقاه شریف موجوددر . بانیٔ درکاه شیخ مشارالیهك
سنك مزارنده شو :

﴿ هوالباقی ﴾

« بانیٔ این خانقاه تجلیکاه نقشبند قطب العارفین غوث الواصلین نجل سیادت باغ شرافت خواجه محمد امین افندی قدس سره »
عباره کورلمشدر .

درکاه شریفك جمله قپوسندن کیریلوب توحیدخانه‌نك میدان قپوسندن کیرلدکده جهت یسارده بانیٔ مشارالیهك
تربهٔ شریفه‌سی موجود اولوب درونده صندوقه‌سی واردر . غایت لطیف وبیاض پوشیده‌لرایله مزیندر . درون
تربه‌ده برکتبخانه واردر . الیوم پوست نشینی فضیلتلو رشادتلو الشیخ الحاج آکاه افندی حضرتلریدر . جمعه
کیجه‌لری طریق نقشیه‌نك محمد بهاءالدین قواندن اجرای آیین ایدرلر . توحیدخانه‌ده برده منبر اولوب جمعه نمازی
دخی ادا اولنمقده‌در . توحیدخانه‌نك دخی نظافت ومزیناتی اکملدر . درکاه شریفك حرم جهتنده‌کی مکتبك حریمنده
مدفون بولنان ذواتك سنك مزارلرنده شو آتیده‌کی عباره‌لر کورلمشدر .

سالك راهیٔ حقیقت خادم اهل یقین ملك کنج ولایت پیشوای سالکین
الی یوموب کتدی یعنی الحاج مصطفی المعروف حاج بابا بندهٔ شیخ امین
کوش ایدوب دیدی فوتك تاریخ بوسنجودی تاریخ آکاه
کوچدی بودارعنان جنت ایچره نائمین سنه ۱۲۱۳

— دیکر —

بوذات شیخ مکمل امین افندی کبی عزیز مرشده داماد اولنجه سوور
حضور قلبله ختم نماز ورد سحر ایلردی عمر عزیزی رضای حقده مرور
ایدوب وفات اقرب طریق بورساده عجب حلیم سلیم مکارم ایلی ایدی
جلیتله خداوندکار رؤسی ظهور قرین نورایده روحك خدای رب غفور
وفات سالنه بر مصرع مجوهر ایله کهاولدی کلك قدرت خیاله ثبت ظهور
قیوب بوعالمی بولدی مقام وحدتده شریف سلیمان افندی حقا کوثری نور سنه ۱۲۳۱

– دیکر –

نجل سیادت کلباغ شرافت قطب العارفین شیخ محمد امین آکاه افندی حضرتلرینك داماد مکرملری جنتمکان حاجی شریف اغا زاده مرحوم ومغفورله فردوس آشیان السید احمد افندی سنه ۱۲۴۷

– دیکر –

جنتمکان فردوس آشیان ییلدیرم بایزیدخان خطیبی مرحوم ومغفورله کاتب زاده احمد نجیب افندی سنه ۱۲۴۸

دخترشرف محله‌سی

بوجوارده « دختر شرف » نام جامع شریف موجود اولوب کارکیر اوله‌رق انشا اولنمش باغچه‌نك اطرافی تیمور پارمقلقله محیط بولنمشدر . جامع شریفك قارشوسنده تیمورلی مکتب دینمکله معروف برمکتب ابتدائی موجود اولوب مکتب مذکورك جهت شرقیه‌سنده وقشقرق چیقماز زقاغی اتصالنده بنه بوعنوان ایله معروف قدیم کارکیر برزاویه بولنوب دروننده‌کی مقابرك سنك مزارلری اوقونمز برحاله کلمش آنجق تیمور قپونك پنجره اوزرنده :

بحمدالله که ایریشمه منزل اما مقام منزل محموده آمدی

زغیب ازبهرز تاریخ بنایش مقام رحمت مسعوده آمدی

قپو اوزرنده :

فمن یعمل مثقال ذرة خیراً یره صاحب حسام مسکین ایدوب اتمام خیری

مذکور پنجره‌لرك ایچلری حوض طرزنده اعمال اولنوب ودرونلرندن صو جریان ایتمکده‌در .

محلهٔ مذکورده‌ده عرب محمد جامع شریفی موجود جمله قپوسی اوزرنده یالکز تاریخ بناسی یازیلیدر سنه ۱۲۵۶

ابراهیم پاشا ـ محکمه ـ محله‌سی

محلهٔ مذکورده‌ده کارکیر اوله‌رق انشا اولنمش « محکمه » دینمکله معروف کارکیر برجامع شریف موجوددر . جامع مذکورك قارشوسنده واقع « مکتب ابتدائی سعدی »نك حوالیسنده برطاقم مقابر بولنمقده‌در . بومکتبك قارشوسنده ـ جامعك شرق جهتنده ـ بولنان عتیق خرابه دروننده برطاقم قبرلر موجود اولوب بونلردن بیوك صندوقه‌لی مزارك باش طرفنده‌کی طاشده آیاق طاشنده :

هذا مرقد المرحوم المغفور المبرور المحتاج الی رحمة الله حاجی امیرخان ابن المرحوم حاجی عبداه غفرالله ذنوبهما توفی المرحوم مبرور الحمید فی اوامر محرم الحرام سنه ۹۴۹

مرمر صندوقه‌نك برجهتنده :

آنسنی بتلقین حجتی، الهی بحق الیهاشمس قرا الیه : اذا کان فی القبر مثوتی ومضجع، وحرمته ابراهیم انت فشع

دیکر جهتنده :

ولاتحرمنی یاالهی وسیدی، ما صل علیه مادعائه وموحدی، شفاعت الکبری فداك المشفع، وناجنا اخیار بیاجور کع

مذکور خرابه مکتبك قبله جهتنده یکرمی خطوه یوقریده « خراسان بابا » نام ذاتك قبری موجود اولوب برخانه‌نك دیواری ایچنده قمغنه طاش اوقونه‌مامشدر .

اناث رشدیه‌سی وبونك براز یوقاری ایلریسنده « مکتب اعدادیٔ ملکی » بوجوارده بولنمقده‌در . هرایکی

مكتبك داخل وخارجى عصر عبدالحميد خان ثانيده اكمال اولنمشدر . مكتب اعدادئ ملكينك بوكره توسيعنه قرار ويرلمش وكشف اولى اجرا اولنمشدر . مكتب اعدادئ ملكيده موجود طلبه :

ليلى				نهارى		يكون	
اجرتلى		اجرتسز					
مسلم	غيرمسلم	مسلم	غيرمسلم	مسلم	غيرمسلم	مسلم	غيرمسلم
عدد	عدد	عدد	عدد	عدد	عدد	عدد	عدد
٣٠	٤	٢٥	٢	١٥٣	٧	٢٠٩	١٣

اناث مكتب رشديه‌سنده‌ده ١٢١ طالبات موجوددر .

خواجه زاده محله‌سى

محلهٔ مذكوره‌ده خواجه على زاده‌نك بنا واحيا كرده‌سى اولان جامع شريف موجود ومعموردر . جامع شريف مذكورك شرق جهتنده‌كى قبرستانده مدفون اولوب سنك مزارنده شو وجهله محرردر :

انتقل المرحوم المغفور الشهيد صاحب الخيرات والحسنات خواجه عمر ابن خواجه على نورالله قبره سنه ٩١٤

جامع شريف مذكورك قارشوسنده موصلقلى ايكى عدد چشمه موجود اولوب برينك اوزرنده ثلث خط ايله شو :

خداوندكار ايالتى مشيرى دولتلو پاشا حضرتلرينك حليلهٔ محترمه‌لرى عفتلو خانم افنديك فى سبيل الله احيا كرده‌لريدر عباره يازيليدر .

خوشقدم محله‌سى

بوراده موجود نصوح پاشا حمامى قبله جهتنده بر مسجد شريف موجود اولوب خرابه يوز طوتمش ايكن اوزون چاوشوده طوز بازارنده عطار حاجى خليل افنديك همت وغيرتيله مقدار وافى مبلغ صرفيله مكملاً تعمير وتجديد اولنوب اداى صلاة اولنمقده‌دردر .

جامع شريف مذكورك تعميرى تاريخى :

خوشقدم مسجدى اولمشدى خراب ويرانلقدن ايچى طولمشدى تراب
حق تعالى راضى اولسون اول ذوات جامع شريفى ايلدى آباد

مقسم وجوارى

مقسم محله‌سى

محلهٔ مذكوره‌ده دستورخان حفيدى يحيى جامع شريفنك قپوسى اوزرنده‌كى طاشده محرر عباره شودر :

قيدنى هذا المسجد المباركه فى ايام سلطنة البرين والخاقان البحرين السلطان ابن السلطان محمد خلدالله ملكه وسلطنة العبد المحتاج الى الله الملك المجى يحيى ابن حسين الشهير آبدين دستور خان عفرله ولوالدين فى شهر المحرم الحرام لسنة اربع وثمانيه ثمانين والهجرة النبوة المصطفى ونه

جامع شریف مذکورك جهت شرقیسنده برجسیم صومنبعی اولوب قرقی متجاوز کونکلره تقسیم اولنه‌رق مملکتی اسـقا ایتمکده‌در . بورادن تقریباً یوز خطوه ایلریده طریقت علیهٔ رفاعیه‌دن پیوك برخانقاه موجود ایسه‌ده بوندن برقاچ سنه اول اجرای آیین طریقت اولنورکه بوکره پك خراب برحالده بولندیغندن معطل قالمشدر .

سیواسیلر محله‌سی

مقسم جاده‌سنده بولنان اشـبو محله‌ده کوك دره فوقنده اخشـاب برجامع شریف موجود اولوب مذکور جامعك یاننده دائمی آقار برده چشمه وار ایسه‌ده اوزرنده تاریخه عائد برشی کوریله‌مامشدر .

باشجی ابراهیم بك محله‌سی

محلهٔ مذکوره‌ده باشجی ابراهیم بك جامع شریفیله مدرسه‌سی موجود اولوب مذکور جامعك قپوسی اوزرنده یالکز سنه ١٣٠٩ تاریخی یازیلیدر .

جامعك قارشوسنده برده مکتب ابتدائی موجود اولوب قپوسی اوزرنده شو :

فسبحان الله بیده ملکوت کل شیٔ والیه ترجعون . محمد چلبی ابن الحاج ابراهیم

عباره محرردر . جامعك قبله جهتنده‌کی قبرستانده بانیٔ مشار الیهك سنك مزارنده شو :

المؤمنون لایموتون بل ینتقلون من دار الفناء الی دار البقاء المرحوم حاجی ابراهیم بن عبداه المحتاج الی رحمة الله

دیکر طاشنده :

قال النبی علیه السلام الدنیا والها بکاء واوسطها فساد وآخرها فناء الدنیا جیفة وطالبها کلاب سنه ٨٨٥ عباره یازیلیدر .

مذکور قبرستانك برطرفنده یعنی جامع شریفك شرق جهتنه قریب برمحله‌ده‌کی قبرك سنك مزارنده شو :

مقتضـای حکم حال دهرده‌نه قیل نکاه	هرکیم اولدیسه برایکی کون جهانده شادمان
عاقبت بریوزدن اولدی دولت شانی هبا	روزکارك کیمسـه اولماز وفاسـنده دوام
بومهمه ناظری رفعت قرین خواجکان	اشـرف شـهر ادرنه فخر ارباب کرام
اغی محمـد افندی کیم وجود مسـتطاب	بر زمان عالمده اقبـال ایله اولمشـکن بنام
برسرانجام مقدرله اولوب مأیوس حال	ایلدی بوغربت ایلده سـمت عقبـایه خرام
فوتك برار کاوب کسبی دیدی تاریخنی	روح مرحوم دار النعیمی ایده حق مقـام

قدم اری محله‌سی

« حمیدیه مدرسه‌سی » دینمکله معروف زقاق ایچنده « قدم اری » نامیله کارکیر برمسجد شریف واردر . مسجد مذکورك نهایتنده چیقماز آرالق ایچنـده طریقت علیهٔ نقشبندیهٔ خالدیدن داغستانی الحاج احمد افندینك بنا کرده‌سـی اولان بردرکاه شـریف موجود اولوب لیالیٔ مبـارکه‌ده ختم خواجه وتلاوة قرآن واطراف واکنافدن برخیلی ذوات وعلما جمع اولوب ییلده بردفعـه اربعین ایله عزلت وبعده عودت ایتمکده ایدیلر . فقط مؤخراً شیخ مشار الیه طرابلس غربه عزیمت ایتمش اولمغله درکاه مذکور نام نامیٔ حضرت خلافتپناهی‌یه

منسوب مدرسه اتخاذ واوقاف مضبوطه سالکنه ادخال اولنه‌رق بك چوق طلبه تدرس علوم ایتمکده‌در .
مدرسی اعاظم خواجکاندن قره‌یوسف افندیدر .

محله‌ٔ مذکورك جهت یسارنده جاده اوزرنده کوریلان وبربرینه ملاصق ایکی مزاردن برینك طاشنده شو :
« قد انتقل المرحوم المغفور له السعید الشهید اسماعیل خواجه بن محمود رحمة الله علیه » دیکرینك طاشنده‌ده شو :
« انتقل المرحوم علی چلبی ابن حسین چلبی سنه ۸۹۰ » عباره محرردر .

جادهٔ مذکورك جهت یمیننده « قلندر درکاه شریفی » موجود اولوب شیخی درعلیه‌ده بولندیغندن وکیلی هند اهالیسندن الشیخ الحاج محمد افندی لیالیٔ مبارکه‌ده طریق قادریه‌دن اجرای آیین ایدرلر . درکاه مذکورك درونده‌کی تربه‌ده مدفون اولان بانیٔ وقفك سنك مزارنده شو « داؤود بك الشمس ابن محمد بك » عباره یازیلیدر . ودیکر بر سنك مزارده شو « المرحوم بابا حاجی محمد شیخ قلندر » ودیکر برنده‌ده شو « المرحوم بابا شیخ الحاج احمد » یازیلر کورلمشدر .

درکاه شریفك قارشوسنده‌کی قبرستانده اطرافی پارمقلقله محاط قبرده مدفون اولان ذاتك سنك مزارنده شو « المؤمنون لایموتون بل ینتقلون من دار الی دار صدق رسول الله المرحوم المغفور صاحب الخیرات الشهید قوجه مصطفی پاشا » عباره مسطوردر . پاشای مشار الیهك ترجمهٔ حاللرندن برنبذه : مرحوم سلطان سلیم وبایزید خان حضرتلرینك وزارتی خدمتیله معروف مصطفی پاشادر . اوائل سلطنت بایزید خانده قپوجی باشی منصبنه نائل واو اثناده حدوث ایدن احوال فنك ازاله‌سی ایچون سلطان مشار الیه طرفندن بو خدمته تعیین ایدلمش ووظیفه‌سنی دلخواه عالی دائره‌سنده بعد الاجرا ۹۰۳ تاریخنده یوسف پاشا بارتبهٔ وزارت مصره تعیین اولنمغله پاشای مشار الیه شد رحل مسبوقنه مکافاةً میرمیران رتبه‌سنه ارتقا و ۹۰۷ ده بالانشین دیوانخانهٔ عالی اولدی . وجلوس سلطان سلیم خانده تجدید انفصال اولنمش و ۹۱۹ ده دار بقایه ارتحال ایتمکله اشبو مقبره‌ده مدفون بولنمشدر . پاشای مرحوم مشار الیهك استانبولده‌کی آثار خیراتی معلوم کبار وصغاردر . [تقبل الله خیراته ورفع درجاته]

علی پاشا محله‌سی

محلهٔ مذکورده عرب طرز معماریسی اوزره بنا اولنمش اولدقجه جسیم برجامع شریف موجوددر . جامع شریفك اوکنده‌کی جسیم میدانلقده برعدد غایت کبیر وعلی پاشا چناری عنوانیله شهرتکیر برچنار اغاجی موجوددر . جامع مذکورك بانیسی علی پاشانك جامعك جهت یسارنده اطرافی تخته پارمقلقله محاط اولان قبر شریفی موجود اولوب سکننده شو عباره موجوددر .

(هو الباقی)

جنتمکان فردوس آشیان مرحوم ومغفور له علی پاشا بن خیرالدین سنه ۸۰۳

مرحوم خداوندکار ویلدیرم غازی زمان سلطنتلرنده قاضیعسکرلك وصدر اعظملق وظیفه‌لرینی اجرا ایدن علی پاشادر .

یکرمی بش سنه جهاد وغزایه کرك مالاً وکرك بدناً خدمت ایلمش اعاظم رجالیدندر . عهد چلبی سلطان محمد خانیده ۸۱٤ تاریخنده ارتحال دار بقا ایتمکله محل مذکورده مدفون بولنمشدر . جامع مذکورك شرق جهتنده‌کی

زقاق ایچنده چهارشنبه درکاهی موجود اولوب چهارشنبه کیجه‌لری اجرای آیین طریقت اولنور . اخشاب ومحتاج تعمیر توحیدخانه‌سی واردر . بانیٔ درکاه شریفك توحیدخانه یانندهکی قبرك طاشنده شو وجهله محرردر :

مرحوم ومغفورله شیخ محی‌الدین زاده مصطفی افندی سنه ۱۱۲۰

درکاه مذکورك الیوم پوست‌نشینی شیخ علی افندیدر . اشبو درکاهك شرق جهتنده دورت‌یول آغزنده برده حمام تکیه‌سی موجود اولوب طریقت علیهٔ قادریه‌دن اسماعیل حقی رومی قولندن جمعه‌ایرتسی پازار ایرتسی کیجه‌لری اجرای آیین طریقت اولنور . پوست‌نشینی مرحوم شیخ حمی افندی زاده الشیخ حافظ عثمان افندیدر . درکاه مذکورك زقاق جهتنده ایکی قبرشریف موجود اولوب برنده بانیٔ درکاه دیکرنده رفاعی شیخ احمد افندی مدفوندر .

ملافناری محله‌سی

مرتفع برمحلده بروسه‌نك قبله جهتنده واقع ملا فناری جامع شریف ومدرسه‌سی کائن اولوب بوکره مجدداً تعمیر اولنمشدر . جامعك مرتفع برده مناره‌سی واردر . جامعك جمله قپوسی صاغ جهتنده مرمر صندوقه‌لی اوچ عدد قبر وار ایسه‌ده سنك مزارلرنده یازی یوقدر . صول طرفده تیمور پارمقلق چورلمش محلده مشارالیه ملا فناری حضرتلری مدفون اولدیغی کبی اطرافنده‌ده بشقه مقبره‌لر موجوددر . مشارالیهك مزاری طاشنده یازی اولمدیغی کبی دیکر مقابرك سنك مزارلرنده دخی یازی وار ایسه‌ده اوقونمز بر حالده کورلمکدر . مشارالیه نظام‌الدین الفناری علیه رحمة‌الباری حضرتلرینك نسل شریفلری « عمر بن الخطاب » رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه منتهیدر . ماوراءالنهرده اقصای بلاد « خراسان »دندر . مولانای مشارالیهك جد امجدلری رأس فنار اولمغله ابن فناری‌در . وملا فناری عنوانیله معنوندر . مشارالیه هنوز یکرمی یاشنده ایکن تحصیل علوم ایله قاهره‌یه عزیمت واوراده برچوق مصنفین مشهوره ومعتبره‌دن اکمال تحصیل ایله دیار رومه عودتلرنده غازی خداوندکار حضرتلرینك شایستهٔ التفاتلری اولمغله ۷۷۰ تاریخنده مناستر مدرسه‌سی احسان بیورلمش و۷۷۱ تاریخنده قوجه محمود افندی یرینه بروسه قضیلکی احسان بیورلمشیدی . مؤخراً ۸۲۲ تاریخنده مصره عزیمتله علماء قاهره مشارالیهی احترام برله استقبال ورتبهٔ بالای فضائلی تبریك ایتمشلردر . بردفعه دخی ۸۹٤ تاریخنده شاه طریقیله ادای حج ایتدکدن صکره بروسه‌یه کلهرك سنهٔ مزبوره شهر رجبنده ارتحال دار بقا ایدرك مدینهٔ مزبوره فناسنده بنا ایلدکلری اشبو جامع شریفده واقع مقبره‌سنده مدفون بولنمشدر . وفاتنه شو :

چون سفر با جنة‌الفردوس شد　　　جنت‌الفردوس تاریخ افتاد

تاریخ دوشمشدر . مولانای مشارالیهك « محمدشاه یوسف بانی حسن پاشا یوسف خلیل پاشا » نامرنده بش مخدومیله « ام کلثوم » نامنده برده کریمه‌سی اولدیغی سلسله‌نامه‌لرندن منقولدر . مشارالیهك تألیفاتلری اصول فقهده « فصول بدایع » ودیکر تألیف کرده‌لرندن « انموذج العلوم » و« جویعات الافکار فی اخبار علوم الابصار » و« اساس صرف » و« ومتن قراجغه » نام کتابلر موجود اولدیغی کبی سورهٔ جلیلهٔ فتحه‌نی تفسیر ورسالهٔ امریه‌یی شرح ایلمشلردر . مولانای مشارالیه نائل جاه‌جلال وصاحب مال کرانبها وبرچوق خدمتکاری موجود اولدیغی حالده کندولری لباس درویشان ایله تلبس ایدر . واوصفت حلال ایله توغل ایدردی .

اوچقوزیلر محله‌سی

بروسه‌نك شرق قبله جهتنده اشبو « اوچقوزیلر » نام مرتفع محلده تحتانی وفوقانی بر درکاه شریف موجوددر. بانیٔ درکاه شریف شیخ الحاج عبدی افندی اولوب بروسه‌ده دنیایه کلن وقالتاقجی زاده حاجی خلیل افندیدن تحصیل علوم وخواجهٔ مومی الیه ایله برابر حج شریفه عزیمت وبعدالعودت اوچقوزیلر زاویه‌سی دیمکله معروف مقام عالیده پوست نشین ارشاد ایکن ۱۲۱۱ تاریخنده ارتحال دار بقا ایلمشدر . جمعه وپازار ایرتسی کیجه‌لری طریقت علیهٔ خلوتیه‌دن یکیت باشی احمد افندی قولندن اجرای آیین طریقت ایدرلر . توحیدخانه‌نك تحتنده بر شادروان وجمله قپوسی اتصالنده برده آقارچشمه واردر . دیوار خارجنده صره ایله دیکیلن دوت عدد سروی موجود اولوب برینك التنده‌کی قبرك سنکنده شو « مرحوم السید عبدالحلیم ابن المرحوم شیخ عبدالهادی افندی سنه ۱۱۷۶ » وتحتنده‌کی تربه‌ده اوچ عدد صندوقه اولوب تربه‌نك مواجهه حجره‌سی اوزرنده‌کی لوحه‌ده شو:

حضرت شاه جهان عظمت محمود خان ‌ ‌ که جهان ملکی عدلی ایله مسرور اولدی

سو بسو قصر جهان عدلیله تعمیر اولندی ‌ ‌ بندکانی دخی خیر ایتمکه مجبور اولدی

مصطفی اغا که اول حاذق نوری پاشا ‌ ‌ کم ایله عزتی موفور اولدی

اشبو درکاهی کورمشدی خراب اولمشکن ‌ ‌ چونکه اندیشه‌سی تعمیرینه محصور اولدی

صرف نقدینهٔ همت ایله تجدید ایتدی ‌ ‌ سقف زیبالری بووجهله پرنور اولدی

اولسه آویزه بو تاریخ سزا کردونه ‌ ‌ درکی اوچقوزیلر درکهی معمور اولدی

عباره محرردر . درکاه مذکورك پوست نشینی فضلای علمادن الشیخ سعید افندیدر . محل مذکور فرحفزا برمسیره اولوب زیارتکاه انامدر .

شیخ حامد محله‌سی

بروسه‌نك قبله جهتنده آقسرای حامدی « نام دیکر » « صمونجی بابا » عنوانیله مشتهر صمونجی بابا جامع شریفی موجوددر . مشار الیه عن اصل اناطولی اقسراینده‌نکاوب بروسه‌ده ساکن وکشف وکراماتی ظاهردر . محلهٔ مذکوره‌ده واقع خانه‌سنده‌کی فروننده صمون اتمکی پشیروب آنك اقچه‌سیله اکتفا واشبو جامع شریفی بنا ایدرك ینه آقسرایه عودتله اوراده ارتحال دار بقا ایلمشدر . خانه وفرونی الیوم موجود وزیارتکاه انامدر .

تمنای صغیر محله‌سی

اشبو جوارده شوسه اوزرنده‌کی قره‌غولخانه‌نك آلت طرفنده چشمه اولوب اوزرنده مرمر طاشده آتیده محرر عباره یازیلیدر .

(صاحب الخیرات والحسنات)

خداوندکار ولایتی آلای بکی محمد درویش بك فی ٥ ذی الحجه سنه ۱۳۰۸

مذکور قره‌غولخانه‌نك قبله جهتنده واقع قبرستانده اولان مقابردن برقاچ سنك مزار :

(هوالباقی)

پایهٔ اسلامبول اسبق بروسه حاکمی فضیلتلو محمدعارف افندینك مخدومی مدرسین کرامدن مرحوم ابراهیم توفیق افندی سنه ١٢٧١

(هوالباقی)

سابقاً سلانیك مفتیسی الحاج مصطفی افندی سنه ١٢٩٠

محلهٔ مذکورهده براز دها یوقاریسنده والی عطوفتلو خلیل بك افندی حضرتلرینك قوناقلری سلاملق دائرهسی قارشوسنده واقع یکرمی بش سنهٔ دوریهٔ جلوس همایون میمنت مقرون حضرت شهریاری‌یه مصادف رسم کشادی اجرا اولنان ووالئ مشارالیهك اثرهمم عالیهلریله ساحه آرای حصول اولان ایکی موصلقلی واوزری کارکیر کمر ایله مسقوف چشمه فوقنده حاکم بلده فضیلتلو مکی بك افندی حضرتلرینك

شه کشور کشا سلطان حمید خان ویرر دنیایه رونق نور ذاتی
بتون دلتشنکانی قیلدی سیراب نمایان پادشاهك التفاتی
جهانه سو بسو الطافی جاری ایدر دلسیر عدلی کائناتی
ایکی تاریخ یازلدی چشمه ساره جناب کردکارك سانحاتی
کوش صوبی آقار آلتون اولوقدن دعا ایت نوش ایله آب حیاتی

﴿ تمنای کبیر محلهسی ﴾

بورادهقصرهمایون میمنتمشحون اولوب اوودهیه متوجه متواجههٔ مهتابیهسی فوقنده طغرای غرای حضرت جهانبانی وتحتنده آرمهٔ عثمانی مزین غایت مرتفع وجوانب اربعهسی اشجار اثمار ایله مالامال بهشت آسا برمحل فرحفزادر . جهت یسارنده قدیماً مسلم کوشکی اطلاق اولنان مرتفع برمحلده درت دیرك اوزرنده برمحل اولوب آنك هدمیله غایت دلنشین ودلربا برصالون وایچرودن اوکی کذرکاه وینه اوودهیه ناظر ایکی صیفی اوطهلر یاپیلوب لیلهٔ متیمنهٔ جلوس حضرت خلافتپناهیده رسم کشادی بالاجرا اول کیجه غایت مشعشع دوناديلوب قونسلوسلرله کبرادن مرکب یوز اللی کشی‌یه کشیده اولنهرق اجرای شادمانی اولنمشدر . بوده والئ اسبق دولتلو خلیل پاشا حضرتلرینك اثر همم باندانهلریله ساحه آرای حصول اولمغله مشارالیه حضرتلرینك بوکبی آثار عمرانی شایان تقدیر وتذکیر بولنمغله عرض تشکرانه مسارعت اولنور . ومذکور کوشکك اوودهیه ناظر جبههسنده مهتابیهسی فوقنده شوعباره یازیلو برلوحهٔ نفیسه معلقدر .

(خلیفهٔ ذیشان شهنشاه جهانبان الغازی عبدالحمید خان ثانی افندمز حضرتلرینك جلوس همایون شهریاریلرینك)

(یکرمی بشنجی سنهٔ دوریهسی شهر آیینته مخصوص اولمق اوزره براثر کزیدهدر)

قصرهمایونك شرق جهتنده شیخ حسام‌الدین حضرتلرینك درکاه شریفی اولوب قپوسنك اوزرنده :

یامفتح‌الابواب افتح‌لنا خیرالباب سنه ١٢٢٦

یازیلی وجامع شریفك شرق جهتنده برزاویه درونده شیخ مشارالیه کبیر برصندوقه درونده وصاغ طرفنده اوچ عدد و آیاق اوجنده بش عدد صندوقهسی موجوددر . وجامع شریفك جهت غربیسنده شیخ مشارالیهك

سکزنجی خلیفه‌سی علی البخاری علیه رحمة الباری حضرتلری اطرافی پارمقلقلی بر قبر درونده مدفوندر . ومذکور قبرک قارشوسنده یعنی قبله جهتنده وبرده قبرک آلت طرفنده بر برینه مشابه ایکی عدد چشمه موجود اولوب « ییکی صو » دیمکله معروف نام ماء لذیذ جریان ایتمکده‌در . محل مذکورده شیخ سکناسیله دیکر بش التی قدر خانه موجود اولوب محله شکلنده ومسیره‌کاه بر محل دلکشادر . شیخ مشارالیهک ترجمهٔ حالی : الحاج خلیل زاده دیمکله مشتهر اولوب مومی الیه تحصیل علم وکمال ایتمکله اجتهاداتنک نتیجه‌سی اوله‌رق فضلادن مرحوم اخی زاده عبدالحلیم افندی‌یه ارتباط وبرمدت برقاچ مدرسه‌ده صدر ارباب استعداد اولدقدن صکره طریق تصوفه سلوک ایتمکله مشایخ علیهٔ طریقت سمرقندیه‌دن شیخ علاءالدین افندینک مخدوملری شیخ محمد افندی‌یه خدمت وتکمیل طریقت ایدرک اخذ اجازتله محروسهٔ بروسه‌ده ذیل جبلده « تمنیه » دیدکلری موقعده عزلت وسجاده نشین قناعت اولوب زاویه‌سی اوکنده اولان مسجدی جامع شریف ایدوب آمد مدید اول موضعده سبحه کردان ذکر وتوحید ایکن ۱۰۴۳ سنه‌سنده ارادهٔ ملک متعال ارتحال دار بقا ایلمشلردر .

مشار الیه پر معرفت عابد وزاهد وخلقدن متجانب اولوب « مهمان المؤمنین » نام کتابی « مرآت الکائنات » آدلو مجموعهٔ بلاغت نصابی واردر . [نورالله تعالی روحه]

بو جوارده ترقیات عصر جلیل حمیدینک بر نمونهٔ مثالی اولمق اوزره مجدداً انشا اولنان « حریر مکتبی » ترقیات کوناکونیله نام نامیٔ جناب خلافتپناهی‌یی اعلا ایتمکده‌در .

اشبو مکتب عالینک اوکنده‌کی شوسه تفرج طریقنه واشاغی طوغری اینن شوسه‌ده بروسه‌نک معمور محله‌لرندن بری اولان لطافت آب وهواسی دخی اولدیجه کوزل بولنان سدباشی محله‌سنه منتهی اولور . بو محله‌ده جسیم برارمنی کلیساسی دخی موجوددر .

﴿ امور بک محله‌سی ﴾

محلهٔ مذکوره‌ده بوکره تعمیر وتجدید اولنان « امور بک » جامع شریفی موجوددر . اطرافی خرستیان محله‌لری اولدیغندن اوقات خمسه‌ده جماعتی اولمیوب یالکز صلاة جمعه ادا اولنمقده‌در . باغچه‌سنده بیوک برده حوض واردر . صول جماعت محلنک منتهاسنده مجدداً یاپیلمش جامع شریف خدمکانه منحصر کوچک برده کوزل براوطه واردر . جامع شریف مذکورک قبله جهتنده‌کی قبرستانده درت ستون اوزرینه یاپلمش اطرافی آچیق قبه ایچروسنده یاپلمش بانیٔ وقف امور بکک طاشدن معمول صندوقه‌سی بولنوب باش اوجنده الیوم قندیل ایقاد اولنمقده‌در . مذکور صندوقه‌نک اوزرنده سنکده شو :

المؤمنون لایموتون بل ینتقلون من دارالفناء الی دارالبقاء الدنیا اولها بکاء واوسطها غناء وآخرها فناء

المرحوم المغفور امور بک بن تیمور طاش بک سنه ۸٦٥ عباره‌سی یازیلیدر .

جامع شریف اوکنده‌کی قبرک سنک مزارنده دخی شو عباره‌در . « ییلدیرم سلطان بایزید خان حضرتلرینک مدرسلرندن باقی زاده سنه ۱۱۲۲ » جامع شریفک خارجنده جهت غربیده جاده اوزرنده موصلقلی برچشمه موجود اولوب اوزرنده‌کی طاشده شو عباره موجوددر :

صاحب الخیرات المرحوم حاجی امور بک ابن تیمورطاش بک فی شهر جمادی الاول سنه ۹۳۱

نمازكاه محله‌سی

ایشقلره كیدن شوسه‌نك جهت یسارنده اطرافی دیوار ایله محدود چمنزار جسیم بر میدان وه میدانك قبله جهتنده ییلدیرم بایزید خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده تأسیس بیورلمش طاشدن معمول بر منبر ومحراب شریف موجوددر . بومیدانك جهت یسارنده برده جامع شریف بولنوب مشرف خراب اولمشكن بوكره مجدداً تعمیر اولنمشدر. كرك بوجامع وكرك بومیدان « نمازكاه » عنوانیله معنوندر . موسم صیفیه‌ده برمسیره‌كاه‌دلربادر. جامع شریفك واشبو نمازكاه نام محلك بانیسی تیمور طاش پاشا زاده اورر بك غزی اولدیغی اخیراً اجرا اولنان تحقیقاتدن استدلال اولنمشدر .

جامعك اوكنده برطاقم مقابر موجود اولوب بونلر میاننده لیالیٔ مباركه‌ده قندیل ایقاد اولنان اضرفی كازكیر دیوار ایله محاط اوزری آچیق برزاویه‌درونده بولنان مقبرده‌ده امیرسلطان حضرتلرینك « آت نقل » « آت دده » اسمیله مسمی ذات مدفوندر . قوزه فابریقه‌لرینك برقسمیده بوجوارده بولنمقده‌در .

ملا عرب محله‌سی

محلهٔ مذكوره‌ده « ملا عرب محله‌سی » دیمكله مشتهر برجامع شریف موجود ایسه‌ده بانیٔ مومی الیهك اثر بناسندن برشی قالمیه‌رق اخیراً بروسه اشراف ومتحیزاننده وحرمین محترمین پایهٔ جلیه‌سیله مبجل فبریقه‌تور بولدیری زاده فضیلتلو عثمان نوری افندی حضرتلری طرفندن مجدداً انشا اولنان نام عالیلری بووسیله ایله تكریماً یاد وروح عال‌العال شاد ایدلمشدر . مومی الیه عثمان افندی جامع شریفك جهت شرقیسنده صبیانه مخصوص برده مكتب ابتدائی تأسیس وقارشولق اوله‌رق انشا ایتدیردیكی برفرون برقهوه‌خانه وایكی دكانی وقف ایلمشدر .

بانیٔ اول الشیخ الواعظ محمدبن عمر بن حمزه بین‌الناس ملا عرب عنوانیله شهرتكیردر . جد امجدلری ماوراءالنهرده سید شریف جرجانی وسعدالدین تفتازانی تلمذ وخدمت شقایقده مسطور اولان جد مزبور حمزه والد بزرلنوارلری عمر ایله دیار رومه‌هجرت وانطاكیه‌ده‌اقامتله عمرك بلدهٔ مذكوره‌ده مهد وجوده قدم وتحصیل علم سعی واقدام ایله حال صغرنده حافظ قرآن عظیم الشان وقرائت كنند وشاطبیه‌ده فائق الاقران اولدقدن صكره عم مزیل النعملری شیخ حسن وشیخ احمددن علم احوال وسائر علوم تحصیل ایدوب بعده شهر تبریزه كیده‌رك افضل العلماء المعققین ملامزیددن اكمال علوم ایله مسقط رأسی اولان بلدهٔ مذكوره عودت ایتمشدر . مشارالیه حلب شهباده نیجه ایام وعظ ونصیحت انام ومفتیٔ بلند مقام ایدلمش بعده قدس شریفه كیده‌رك شرف زیارتنده نائل اولدقدن صكره مصر قاهره‌یه كیدوب امام السیوطی حضرتلرندن استماع حدیثله برمدت قاهره‌ده اقامت ایدوب علم فقهده « نهایت فی الفروع » نام متن لطیف تألیف ایتمش بعده ۹۰۳ تاریخنده بروسه‌یه كله‌رك سلطان بایزید خان حضرتلریله براز غزای كتبه‌ده بولنمش واورادن عودتنده ینه حلبه كیدوب سكز سنه دها حلبده اقامت وسلطان سلیم خان حضرتلرینك دور سلطنتلرنده‌فضائل‌غزایه دائر بركتاب تألیف ایدوب متون قلعه‌سی سفرینه پادشاه‌مشارالیه حضرتلریله‌برابر كیتمشدر . بعده سلطان سلیمان حضرتلریله‌ده‌برابرینه سفره عزیمت وبعدالفتوحات عودتله بروسه‌ده توطن ایدرك طقوز قبه‌لی بر جامع شریف بناسنه شروع وقبل الاتمام ۹۳۸ محرم اواخرامنده عزم دار بقا ایدوب حرم جامع شریفده دفن اولنمشدر . « ایردی مولانا عرب اعزاز ایلمه مولاسنه سنه ۹۳۸ »

﴿ ایشقلر نام فرحفزاده کائن مکتب اعدادیٔ عسکریٔ شاهانه ﴾

بروسه‌یه داخل اولان اجانبی دها ایکی ساعتلك برمسافه‌دن استقبال ایله عصر ترقیات سلطان عبدالحمیدخانك برنمونهٔ مجسمی اوله‌رق انظاری اوخشایان بومکتب عالی بردلربا برطرز معماری ایله ۱۳۰۸ تاریخنده والیٔ اسبق مرحوم منیر پاشا زماننده بنا وانشا اولنمشدر .

مکتب مذکور کشیش‌طاغی اتکنده تفرج نام مسیره‌کاهك التنده ایشقلر نام موقع لطیفده کائندر .

بوجهتك آشاغی طرفلری تاتار مهاجرینی سکنه‌لرینی حاویدر . دیکر جهتلری باغلق وباغچه‌لقدر . مکتب شهردن چاریك ساعت قدر برمسافه‌ده اوزاقدر . شهیر جسیم برشوسه ایله کسب اتصال ایدر .

مکتبده کبیر وجبهه‌سنده جسیم برکوزل حوض موجوددر . نظامیه قپوسی اوزرنده ـ سنجاق دیرکی آلتنده ـ طاشدن معمول آرمای همایون معلقدر . برکوزل مختار بکك تاریخ رعناسی واردر .

نظامیه قپوسندن کیرلدکده ایچروده دیکر برقپو اوزرینه آصیلی شو « الجنة تحت ظلال السیوف » لوحهٔ مبجله : شاکردانك مسلك مقدسه‌لرنده‌کی غایهٔ خیریهٔ بیان ایله ایفای وظیفه‌لرنده اثبات استقامته وبوسایه‌ده دنیوی واخروی نائل اجر ومکافات اوله‌جقلرینه برهان قطعی اوله‌رق عرض انداز اتمکده‌در . چونکه شاکردان بوحدیثله برابر شو « الخیر بالسیف والخیر بالسیف الخیر مع السیف » حدیث شریفنده بیلوب ایفای وظیفه‌لرنده عدم تکاسل کوسترمه‌ملیدرکه ، آنجق قلنج ایله ، قلنجله برابر اولان خیره موفق اولسونلر .

مکتبك آرقه جهتنده طریقت علیهٔ قادریه‌دن رمضان بابا درکاه شریفی موجود اولوب پوست نشینی الشیخ ثابت افندیدر . درکاه مذکور شیخ مومی الیهك همتلریله تجدید واعمار ایدلمشدر . مومی الیهك بوکبی دهابرچوق آثار خیریه‌لری کورلمکده‌در . ودروننده برده تربهٔ شریف موجود اولوب قپوسی اوزرنده‌کی طاشده شو :

سلطان حمید خان ثانی الطاف سایه‌سنده	شیخ ثابت ایتدی احیا بوخانقاهی
فیض ایستیان خدادن باب رضاده طورسون	المش بو جای عالی عاشقلرك پناهی
ارواح اولیادن همت طلب ایدنلر	کلسون زیارت ایتسون دائم بوبارکاهی
حلمی دده تاریخك جوهر قلمله یازدی	تعمیر اولندی زیبا رمضان بابا درکاهی

سنه ۱۳۱۲

﴿ یشیل وجواری ﴾

(چلبی سلطان محمد تربهٔ شریفی)

چلبی سلطان محمد خان حضرتلرینك تربه وجامع شریفی بروسه‌ده‌کی مبانیٔ عالیه وآثار عتیقهٔ خیریه‌نك کرك ظرافت وکرك قیمت معماریسیله برنجی درجه اوله‌رق عد واعتبار اولنمقده‌در

تربه‌نك خارج وجامع شریفك داخلی قیمتدار چینی واویمه‌طاشلر ویازولرله مزیندر . تزیینات وطرز اسلوب معماریسی حیرتبخش عقول اولدیغی درجه‌ده خارج اقتدار اولوب بونی توصیف انجق نظرده قالور .

تربه‌نك قپوسی اوزرنده یازیلی شو :

هذه التربه المرحوم السيد الشهيد السلطان ابن السلطان محمد بايزيد خان فی یوم جمادی الاول سنه اربع وستة وثمانيه
الدنيا منظره فاعبدوها ولاتوفيقاً المؤمنون لايموتون بل ينتقلون من دار الى دار

کوریلور . قپودن ایچرو کیرلدکده غازیٔ مرحومك صندوقه‌سی اوزرنده شو :

تاریخ ولادت	جلوس همایونلری	ارتحاللری	مدت سلطنتلری	مدت عمرلری
٧٨١	٨١٦	٨٢٤	٨	٤٣

لوحه معلقدر . اشبو مقبرهٔ متبرکه‌نك آیاق اوجنده دها سکز عدد مقبره موجود ایسه‌ده اوزرلرنده لوحه یوقدر .
جهت یمینده‌کی قبرك اوزرنده شو لوحه کورلمشدر « مصطفی چلبی ابن سلطان محمد خان »

تربهٔ شریفه‌دن چیقلدقده جهت یمینده چمنزار میدانلقده دائمی آقار برچشمه ایله اوزری تل اورلو برکوچك حوض وجهت یسارده برتربه‌دار اوطه‌سی نظره متصادف اولور . باغچه قپوسنك نردبانندن اینیلورکن جهت یسارده اطرافی پارمقلقله محدود کوچك برمزارستان موجود اولوب درونده‌کی مقابرك سنك مزارلرنده بروجه آتی عباره‌لر کورلمشدر .

(هوالباقی)

خداوندکار وقوجه ایلی سنجاقلری متصرفی ایکن ارتحال داربقا ایدن وزیر علم‌البطال مرحوم ومغفورله جنتمکان فردوس آشیان الحاج احمد عزیز پاشانك سنه ١٢٢٩

ـ دیکر ـ

مرحوم ومغفورله سابقا چلبی سلطان محمد خان حضرتلری وقف شریف کاتبی اولان کاتب زاده زین‌العابدین افندی سنه ١١٩٠

ـ دیکر ـ

ال زین‌العابدیندن بوذات شریف عمرینی صرف ایلدی اعمال خیر صالحه
بی‌توقف ایلدی فانیدن بقایه ارتحال بوی جنتدن دماغنه ایرنجه رایحه
فیضیا نه داره دیدم فوتنك تاریخنی کل اوقو بوروح محمد صادقه فاتحه
سنه ١١٧٥

ـ دیکر ـ

خلدمز کافی حسن اغا کوریکه دنیاده بقای مستمیل
آرزوی طواف جنان ایلیوب ایده نصیب اکا خدای سلسبیل
بس ماتمزده دیدی تاریخنی الی رحمته رب جلیل

تربهٔ شریفك خارجنده دها درت عدد قبر موجود ایسه‌ده یازیلرك عتیق ومتعسر اولمغله اوقونمسی کرفتدر .
تربه‌نك اوکنده‌کی شوسه‌نك جهت یسارنده غازیٔ مرحوم مشار الیهك خیراتندن برده عمارت موجوددر .
جامع شریف دخی تربه قدر مزین واودرجه‌ده لطیفدر . جامعك اوکنده برده شادروان موجوددر . یوقاریده دخی بیان اولندیغی اوزره جامع شریفك طرز معماریسنی توصیف وتجویز خارج اقتدار قلمدر . بوحقیقتی آنجق برنظر دقیق تسلیم ایدر .

چلبی سلطان محمد خان حضرتلرینك جامع شریفی قربنده‌کی فروندن سلامی درکاهنه کیدن طریق اوزرنده منلا فناری حضرتلرینك خواجه‌سی قره‌خلیل افندی دیمکله معروف نام ذاتك بنا کرده‌سی اوفق بر مسجد موجود اولوب خواجهٔ مومی الیه مسجد مذکور قربنده مدفوندر . مزیناتك باش و آیاق جهتلرنده خطیله براثر اولمدیغی کبی مسجدده دخی براثر تاریخ کوریله‌میوب اجرا اولنان تحقیقاتده بوذات ملا فناری ایله هم‌عصر ایسه‌لرده ملا فناری مشارالیهك خواجه‌سی اولدیغنه دائر اولان روایت پکده صحیح دکلدر . چونکه قره خلیل نام کتاب ملافناری حضرتلرینك تألیفی اولان منطق رساله‌سنك شرحندن عبارتدر . لکن کرامات عالیه‌لری مشهور مشاهیر علمادن اولدیغی محققدر .

مسعود مقرمه‌وی محله‌سی

محلهٔ مذکورده امیر سلطان حضرتلرینك پیشکردارلری « مسعود مقرمه‌وی » نام ذاتك بنا کرده‌سی مسجد شریفلری موجوددر . عادی کار قدیم بر بنادن عبارتدر . کندوسی جامعك قبله جهتنده‌در . باش و آیاق طرفلرنده‌کی سنك مزارده « مرحوم ومغفورله مصطفی یوسف المتوفی جمادی‌الاول » عباره‌سندن بشقه بریازی وتاریخی کوریله‌میوب اجرا اولنان تحقیقاتده بوذاتك ترجمهٔ حالنه‌دائر النان معلومات : مومی الیهك مسعودمقرمه‌وی لقبیله یاد اولنمسنك سببی کندوسی قرائت قرآن عظیم‌الشانده مشاهیر حفاظدن اولمق حسبیله چلبی سلطان محمد خان حضرتلری مومی‌الیهی بغداددن جلب‌ایدرك بروسه‌ده تعلیم وتدریس قرائتله مشغول اولمش حتی‌بوحوالیده قرائت مومی الیهدن انتشار ایتمش واقدجه کنیه‌سی « ابن مقرمه‌وی » اولوب سعادت قرآن عنوانی دخی انضمام ایدرك مسعود مقرمه‌وی تسمیه اولندیغی استخبار قلنمشدر .

بابا ذاکر محله‌سی

محلهٔ مذکورده طریقت علیهٔ حلوتیه‌دن عارف معارف طریقت وسالك مسالك راه حقیقت حضرت‌الشیخ سلامی قدس سره‌السامی حضرتلرینك‌بنا کرده‌سی اولان‌خراب بردرکاه موجوددر . الیوم پوست نشینی الشیخ الحاج عبداللطیف افندی اولوب پنجشنبه‌کونلری اجرای آیین طریقت اولنور . بانیٔ مرحوم مشار الیهك کرامات عالیه‌لری ظاهردر . بابا ذاکر حضرتلرینك مدفن عایلری محلهٔ مذکورده ودرکاهك براز یوقاریسنده قبله جهتنده واقع سد اوزرنده عتیق کارکیر برزاویه درونده کیرچ صیوه‌لی برصندوقه‌در . شیخ مومی‌الیه امیر سلطان حضرتلرینك ذاکر باشیسی اولوب مذکور صندوقه اوزرنده یالکز شو :

تاریخ ولادت ٧٠٧ تاریخ وفات ٨١٠ عباره کورلمشدر .

درکاه مذکورك شرق جهتنده‌کی قبرستانده موجود مقابردن بعضلرینك سنك مزاری :

(هوالباقی)

سابق رئیس المدرسین مرحوم نظام‌الدین افندی زاده فخرالمدرسین کرام مرحوم ومغفورله السید محمد شیانی افندی سنه ١٢٣٣

مرحوم ومغفورله چلبی سلطان محمد خان امام ثانی وخطیبی اولان فخرالمدرسین کرام نظام‌الدین افندی زاده مصطفی افندی سنه ١٢٧٥

— دیگر —

مرحوم ومغفورله چلبی سلطان محمد خان امام وخطیبی اولان مولودی الحاج مصطفی افندی سنه ۱۱۱۰

— دیگر —

اشرف قرین اهل بروسه رئیس وقت همنام نور عرش خدا منبع ادب
وصفی نظامی زاده بدیهی سیادتی قاندی زلال آیت قرآنه جانی هب
شهباز روحی لانهٔ تندن اوچوب همان واصل اولنمیه عالم ارواحه بر نظر
تاریخ تام سویلدی صدیق رأفتاً ویردی رئیس افندی‌یه دارالسلامی رب

سنه ۱۲۰۳

— دیگر —

الامان ای ساقیٔ جام سیادت الامان جان ودلدن آه ایدوب قان اغلدی چشم جهان
وار ایسه قنده صاحب معارف فرقتا دست دراز اولدی درخت عمرینه باد خزان
حضرت شیخ سعید که بی نظیر بر ذات ایدی رحمتك قلسون زیاده اول جناب مستعان
بر مجوهر صرفله شاکر کلوب تاریخ دیدی جایکا هو ایلدی روح عزیز باغ جنان

شیخ مومی الیه بغداد بهشت اباده مدفوندر . محلهٔ مذکوره‌ده مومی الیهك قدیماً بنا بیوردقلری جامع شریف مشرف خراب اولمشیکن بوکره اوقاف همایون طرفندن واهالیٔ حمیتمندان اعانه‌سنك انضمامیله تعمیر وتجدید ویکرمی بشنجی سنهٔ دوریهٔ حضرت تاجدار اعظمیده رسم کشادی اجرا اولنمشدر . رجال دولت علیه‌دن واعیان کرامدن بروسه‌لی صدقی افندی زاده عطوفتلو علی رضا افندی مرحوم طرفندن دخی برقطعه لحیهٔ سعادت اهدا بیورلمش ومشارالیهك بوهمم علیه‌لری شایان تقدیر کورلمکله تزیین صحیفه‌یه مجبوریت کوردك جامع شریف ایلروسنده طریقت علیهٔ سعدیه‌دن بردرکاه شریف موجود اولوب پوست نشینی الشیخ توفیق افندیدر . جمعه کونلری اجرای آیین طریقت اولنور . اشبو جاده‌نك صول جهتنده حضرت امیر افندمزك خلیفه وعلمداری شیخ نعمت‌اه افندی ویاننده برصندوقه موجود اولوب کارکیر برتربه درونده‌در . بورادن ایلروده «قباق دده» نام ذاتك یول اوزرنده برتربه‌سی موجود اولوب سنك مزارنده شو « قدانتقل المرحوم عثمان چلبی المشتهر تفسیرالعارفین » بووجهله یازیلیدر . تربهٔ مذکوره‌نك قارشوسنده برده جسیم مزارستان موجوددر .

قره عبدالرزاق محله‌سی

محلهٔ مذکوره‌ده آنجق جاده اوزرنده برقاچ چشمه موجود اولوب هپسندن ماء لذیذ جریان ایتمکده‌در . بونلردن درت یول آغزنده‌کی چشمه‌نك طاشنده شو :

منبع فیض کرم رأفت افندی کیم اودر ایلیان خیرات مبراته همهٔ افکار
حاکم شرع بروسه ایکن اول ذات الدین اولدی اجرایه موفق بو بهتر آثار
اولدی بو چشمه‌نك انشاسنه تاریخ تمام حبه آب کهر اولدی بو جاهدن آثار

زینیلر محله‌سی

محلهٔ مذکوره‌ده زینیلر جامع شریفی موجود اولوب خراب ومعطل بولنمقده‌در . بومحله‌ده والیٔ اسبق احمد منیر

پاشا زماننده مجدداً انشا اولنان برده اخشاب مدرسه بولنوب مدرسی بروسه‌ده معاملرندن حاجی عبداه افندیدر. بوجوارده شایان تأسف برحالده بولنان خراب برده مزارستان موجوددر . جامع شریف حریمنده اطرافی پارمقلقلی کوچك برمزارستان ده‌زینی زاده‌لر مدفوندرلر . بش عدد مرقددر . جامعك قپوسی اوکنده آغاج پارمقلقله محاط برقبرك سنکنده شو « طریق خالدیه مشایخ کبارندن امیرسلطان جامع شریف خطیب ر مامی خوف زاده الحاج الشیخ اسماعیل وهبی سنه ١٢٩٢ » عباره محرردر . جامعك غرب طرفنده‌کی مقابرك سنك مزارلرنده شونلردر . « حسام چلبی بن موسی سنه ٩٦٢ » « قد انتقل المرحوم السید فسجی سنه ١١٨٧ » « قدانتقل المرحوم السید ابراهیم افندی سنه ١١٣٥ » « غریق رحمت رب متعال مولانا فاضل شمس الدین احمد خیالی سنه ٨٧٥ » زینیلر مدرسه‌سنك حولیسنده‌کی منبرك سنك مزارنده شو :

منبع علم وهنر وارث علوم خیرالبشر فاضل خورشید اثر صاحب الدرروالعزر مولانا محمد حسرو سنه ٨٨٦ بوصورتله محرردر .

داؤد قاضی محله‌سی

یکی تشکل ایتمش اولان اشبو محله‌ده برمسجدشریف موجود اولوب وقبرنده داؤد قاضی نام ذات مدفون ایسه‌ده سنك مزارنده‌کی یازی اوقونمز برحالده بولندیغندن ترجمهٔ حال وتاریخنه عائد معلوماته دسترس اولنه‌مامشدر. قبر مذکورك یاننده‌کی دیکر برقبرك طاشنده شو :

ویرمه کوکل جهانه بی وفادر کوکل ویرمك اکا عین خطادر
وفای وار اولسیدی جهانك قالوردی باقی کیم اول مصطفی در

انجیرلی محله‌سی

محلهٔ مذکوره‌نك شرق جهتنده « انجیرلی » درکاه شریفی موجود اولوب درون درکاهده‌کی تربهٔ شریف ایچنده شیخ محمد افندی ، عبدالقادر افندی ونجم الدین افندی مدفوندرلر . توحیدخانه‌سی واسع وکوزلدر . منبر آرقه‌سنده کتبخانه‌سی دخی بولنوب برخیلی کتب متنوعه‌یی حاویدر. پوست نشینی اشرف زاده‌لردن رشادتلو ضیاءالدین افندیدر . مومی الیه غایت حلیم وسلیم ومتین برذات عالی قدردر . جمعه کیجه‌لری طریق اشرفیهٔ قادریه‌دن اجرای آیین اولنور .

میدانجق محله‌سی

بومحله‌ده ییلدیرم سلطان بایزید خان حضرتلرینك کریمهٔ محترمه‌لری « خندی » سلطانك کارکیر تربهٔ شریفی موجوددر . مومی الیه تربهٔ شریفه‌درونده مدفون اولوب صندوقه‌سی اوزرنده آیت الکرسیٔ مبارکه ومواجهه‌ده شوعباره « هذه التربة الشریفة سلطان الخندی عشرمائة والف » یازیلیدر . بوجوارده کبیر برچنار اغاجی موجود اولوب آرقه جهتی قبرستاندر . بوراده جادده‌ده صوبی دائما آقار برچشمه بولنوب اوزرنده‌کی طاشده شو :

(ومن الماء کل شیٔ افلا یؤمنون)

صاحب الخیرات والحسنات علی افندی بواب چلبی سلطان محمد خان سنه ١٣١٦

﴿ ییلدیرم غازی محله‌سی ﴾

جنتمکان سلطان ییلدیرم بایزیدخان حضرتلرینك بنا کرده‌سی اولان جامع والئ اسبق حقی پاشا حضرتلرینك والیلکی زماننده مجدد دینه‌جك برصورتده تعمیر اولنمشدر . درون جامع شریف غایت مزین ولطیفدر . جهت یمیننده برمحفل همایون ویسارده وکلایه مخصوص دیکر بر اوطه واردر . غایت زینتلی برمحراب شریفی ودیوارلر خطوط نفیسه‌یی حاویدر . تربهٔ شریفی جامع اوکنده واقع اولوب برده کوزل شادروان تربه اوکنده موجوددر . کرك جامع وکرك تربه اوکنده میدانلقلر واردر. طاق تربهٔ شریفده شو « اول شهر محرم سنه تسعه وثمانیة ومائه » تاریخ یازیلیدر . درون تربه‌یه کیرلدکده نظره مصادف اولان سلطان مشار الیه حضرتلرینك صندوقه‌سی مواجهه‌سنده معلق لوحه شودر :

جنتمکان سلطان ییلدیرم بایزید خان ابن سلطان خداوندکار غازی حضرتلری

تاریخ ولادتلری ٧٦١ جلوس همایونلری ٧٩٢ مدت سلطنتلری ١٣ مدت عمرلری ٤٤

بومرقد شریفك جهت یسارنده‌کی صندوقه‌ده شولوحه معلقدر :

مخدوم عالیلری عیسی چلبی تاریخ وفات سنه ٨١٣

دها اوچ عدد صندوقه وار ایسه‌ده اوزرلرنده لوحه یوقدر . تربهٔ شریف دخی لطیف ومزیندر . تربهٔ مذکوره‌نك جهت یمیننده غازئ مرحوم مشار الیهك عقارتندن برده مدرسه موجود اولوب جامعك اثنای تعمیرنده بودخی تعمیر وتجدید اولنمشدر . مدرسی رئیس المدرسین جامع کبیر امامی مکرمتلو امام زاده علی رضا افندی‌در . مدرسه‌نك قپوسی خارجنده اطرافی تیمور پارمقلقله محاط برقبرك سنك مزارنده شو :

قد انتقل المرحوم الی ربه القدیم الشیخ علی افندی سنه ١١٩٠

عباره کورلمشدر. بوجوار ومحلاتی کرچه کورجی مهاجرین سکنه‌لرینی حاویدر. جامعك ذیلنده انلره تخصیص اولنمش برده مزارستان موجوددر . محل مذکور بروسه‌نك شرقی اتهاسنده‌در . مزارستانك براز شرقی ایلریسنده قدیم برده خرابه بولنوب باروتخانه تخصیص قلنمشدر . بومحلك آلت طرفنده محمودیه جاده‌سی کنارنده بروسه شمندوفر استاسیونی واقعدر. موقع مذکور شهردن چاریك قدر مسافه بعیددر. اشبو خط بارخصت سنیهٔ جلیله ١٣٠٨ تاریخنده انشا اولنمشدر. یهودیلر، عجملر، قورو، کچید، یورکلی وبوموقعده بروسه اشرافندن اینه‌کوللی زاده محمد افندینك آثار خیریه‌لرندن برکوزل چشمه موجوددر . موقفلریله مدانیه قصبه‌سنه کسب ارتباط ایدر .

﴿ انتهی ﴾

خیرات ایتکه ارواح شاد اولسون آثار خیرکله سکا او روحلر داد اولسون
مجمعیله ملك مزین وطن مسرور اولسون بونلرله نام عالی العال نامدار اولسون
بوصورتله وجدانك رفاه بولسون شوصورتله اثرك نقش مرآت اولسون

خاتمه

«مرآت» شو صورتله ختام بولمغله ایله قارئینه راسمهٔ وداعی ادا و وقوعه کلمش خطیئاتك پردهٔ عفو التنده طوتلمسنی ارباب دانشدن رجا ایدرم . مع مافیه مندرجاتنده خلاف مأمول برشی کوریلورسه قصداً اولمیوب انجق عدم وقوفدن ایلرو کلدیکی جهتله آنکده لطفاً تصحیحنی مرجع عالیسندن استرحام ایدرم .

محررین ناچیزك املی خوردین عثمانیه‌مزی «مرآت» بلدانه تشویق ایله ممالك عثمانیه‌مزه بر نظر شرفنه [illegible] اولمق بونکله برابر اشبو اثر داعیانه‌مك حاصلاتی نصفنی موهبت پادشاه و ولی نعمت عظیمیدن حمیدیه حجاز تیمور یولی اعانه قومیسیونیله بروسه حمیدی صنایع مکتبنه تقدیم و تبرع و بو وسیله ایله بر خدمت مفتخرده بولنمقدر .

اشته بو سببدن [illegible] که اقتدار و لیاقتمه باقمیه‌رق بن چوق سنه‌لر اوغراشوب انجق وجوده کتیره بیلدیکم شو مجموعه‌یی انظار عامه‌یه وضعه جسارتیاب اولدم . [illegible] که بن و «مرآت» موفق آمال اولورز .

برخدمتده بولون مقبول اولسون　　هر وظیفه‌در فرصت ایتکه ممدوح اولسون

UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00396900 3